

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan zvečer, izvenredni nedelje in praznike.
 In arati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin.,
 za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
 nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
 ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ volja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—	1	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno po nakaznici.
 Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Erzbergerjeva razkritja.

Erzberger je bil med vojno eden tistih redkih nemških politikov in državnikov, ki so uvidevali, da je bila vojna za Nemčijo iz prvega početka izgubljena in da je za Nemčijo edina rešitev, ako čim najpreje sklene mir. V tem smislu je deloval zlasti zadnje leto. Vsememška stranka, ki je bila med vojno vsemogočna v Nemčiji, ga je zaradi tega ljuto napadala. Tudi sedaj ko se je vendar že jasno pokazalo, kako pravilno je bilo Erzbergerjevo naziranje, ga je v nemškem parlamentu pretekli teden vehementno napadel poslanec Gräfer ter mu očital, da je bilo njegovo delovanje v velejudajniško. Na ta napad je odgovoril Erzberger parlamentu v obširnem govoru, ki je napravil ne samo v narodni skupščini, marveč v vsi javnosti največjo senzacijo.

VARANJE JAVNEGA MNENJA.

V svojem govoru je naglašal med drugim: Ko je izbruhnila svetovna vojna, so vladni krogi v Nemčiji zatrevili, da bo obračun z Francijo končan v treh mesecih, na kar bo lahko, da se vrže na tla tudi Anglija. Merodajni krogi so na to vsake tri mesece svečano izjavili, da stoji Francoska neposredno pred razpadom, in veliki admiral Tirpitz je slovesno zatrevjal, da bo Nemčija z gladom prisiljena Angleže, da kapitulirajo. Tirpitz je to govoril v času, ko Nemčija ni imela še niti ene podmornice. Nemški listi, na čelu jim »Deutsche Tageszeitung« so takrat pisali, da blokada sploh ne more Nemčiji škodovati, ker se nemške pokrajine lahko same prehranjujejo. Ko se je opozarjalo na možnost, da poseže v vojno tudi Amerika, so merodajni činitelji izjavili, da je popolnoma izključeno, da bi mogel preko morja priti samo eden Američan. Ko so stopile v akcijo podmornice, se je reklo, da čaka te ladje samo na masten zalagaj ameriških transportnih ladij in bahavo se je zatrevljalo, da se le naj bogata Amerika vmeša v vojno, češ da je samo dobrodošla, da plača ogromne vojne stroške. Tako se je od prvega početka do konca vojne varalo nemško javnost, ker ni bila na krmlja nobena politična vlada, marveč je imela vso oblast v rokah vojaška diktatura.

PREPREČENA WILSONOVA AKCIJA.

Leta 1916 je predsednik Wilson začel najintenzivnejše akcijo, da doseže mir. Nemški poslanik v Washingtonu grof Bernsdorff lahko pove, koliko se je Wilson takrat trudil, da s svojim posredovanjem doseže, da se zaključi mir. Ko se je Bernsdorff vrnil v Berlin, so merodajni krogi celo preprečili, da bi poročal cesarju Viljemu! Wilsonovi akciji so takrat vojaški krogi izpodmaknili tla s proglašanjem podmorniške vojne. Grof Bernsdorff je v reviji

»Deutschland« javno izjavil, da je Nemčija hotela razbila vse Wilsonove načrte glede miru in vsled tega izgubila tudi vojno. Še vedno so bili na merodajnem mestu prepričani, da bo izid vojne ugoden za Nemčijo. V tem njihovem prepričanju jih ni moglo omajati niti poročilo, ki ga je podal takratni avstro-ogrski minister zunanjih del grof Czernin cesarju Karlu. To poročilo je poslal nemški poslanik na Dunaju grof Wedel velikemu glavnemu stanu v znanje in ravnanje. Toda na merodajne kroge tudi to izvestje ni učinkovalo, dasi se jim je odkrito povedalo, da se nahaja Avstro-Ogrska na koncu svojih sil in da ne bo mogla Nemčije podpirati deli, kakor k večjemu do konca tistega leta. Vsi dalekovidni državniki so uvideli, da je to suho dejstvo in so se celo zavzeli, da sama Nemčija ne bo mogla vzdržati vojne preko zime leta 1918.

NAJ AVSTRIJA SKLENE SEPARATNI MIR!

Ko se je meseca aprila 1917 izvedelo v širokih krogih za Czerninovo, cesarju Karlu predloženo poročilo, se je sklicala v ministrstvu zunanjih del seja, katere sta se med drugimi udeležila Scheffer in vodja konservativcev grof Westarp. Ko se je na tej seji naglašalo, da je Avstrija na kraju svojih sil in da mora skleniti mir, se je izrazila želja, da bi se uplivalo na monarhijo, naj se obveže, da bo samo skupno z Nemčijo sklenila mir. Takrat je grof Westarp med splošnim odobravanjem vsenemških članov sestanka izjavil: »Ako Avstro-Ogrska sklene separatni mir, tem bolj za nas, ker se bomo v tem slučaju tem lažje borili in nadaljevali vojno do srečnega konca.«

MIROVNA PONUDBA ANGLIJE IN FRANCIJE.

Dne 30. avgusta 1917 je poslal papežev nuncij v Monakovem državnem kancelariju mirovno pogodbo Angleške in Francije, v kateri se je zahtevalo naj se Nemčija izjavi o neodvisnosti Belgije in da zadovoljive garancije za njeno politično, gospodarsko in vojaško neodvisnost. Takrat bi bila zadostovala samo jedna pomirljiva beseda, da bi se pričela in nadaljevala mirovna pogajanja. Ta ponudba se obelodani čim pripe potrebnost dovoljenje od svete stolice. A kaj je odgovoril Berolin na to ponudbo, ki je zahtevala samo kratko izjavo o Belgiji. Posredovalcu niso dali štirih tedna nobenega odgovora. Končno se je 24. septembra vlada ojunčila in odgovorila na ponudbo s tem, da odklanja vsako izjavo o angleško-francoski ponudbi, češ, da ji niso zadostno znani vsi predpogoji. Ko je Erzberger koncem septembra prišel v Monakovo, ga je posetil papežev nuncij in mu s solzami v očeh zaklical: »Tako se upropašča ubogi nemški narod!«

NEMCIJA DRVI V PROPAD.

Za vse te dogodke seveda nemški narod ni vedel. Ako bi bil vedel, je gotovo, da bi bil enostavno izsilil mir. Tak je bil položaj poletja 1917. Mirovna akcija je bila takrat na vrhuncu. A baš takrat se je osnovala takozvana »vaterländische Partei«, ki je na to v septembru v zvezi z vsemi sredstvi znala prepričati vsak mirovni poskus. Nemčija je držala z otvorenimi očmi v propad in pogin. Meseca novembra so na to zavezniki ustanovili svoj vrhovni vojni svet. To je bila posledica odklonitve angleško-francoske ponudbe. V septembru istega leta je došla mirovna ponudba tudi s strani Rusije, a tudi na to ponudbo so merodajni krogi odgovorili z zahtevo naj se z vso odločnostjo nadaljuje vojna. In kjer kolj se je pojavilo kakršnokoli razpoloženje za mir, povsodi se ga je udušilo z vojaškimi sredstvi. Tako je došlo nesrečno leto 1918. Kühlmann, ki je spoznal resno situacijo, je strmoglavila »vaterländische Partei«, na čelu ji grof Westarp in Stresemann. Že meseca septembra so posamezni poslanci prinesli vznemirjujoče vesti z Dunaja. Vlada jih ni upoštevala, češ, da je treba samo nekoliko počakati, ker ni smeti teh vestij jemati za resne.

VOJAŠKI POLOM NEMCIJE.

Takrat je koncem septembra nastal popoln vojaški polom. Brzojavka za za brzojavko so prihajale v Berlin s tole vsebino: »Ako se v najkrajšem času ne sestavi nova vlada, se fronta ne bo mogla držati več niti 24 ur. Došlo je do spremembe na vladi, toda še v novembru se je odločilo, da se zaprosi premirje. In v tem času je bil položaj na fronti že naravnost obupen. Še pred tem časom je izjavil neki general, da šteje od njegovih dveh divizij prva 437, druga 349 moških, torej skupaj 786 vojakov mesto 20.000. Izjavil je, da bi se takrat mogli držati samo, ako bi vsak vojak, vsak major imel strojno puško. Alj tudi v tem slučaju bi ob koncu ne mogli zadržati sovražnika na njegovem prodiranju.

NEMŠKI PORAZ.

Preobrat v Nemčiji je prisilil merodajne kroge, da so sklenili premirje, tako pravi bajka. Toda nasprotno je resnica. Sam Hindenburg je brzojavil: »Ako tudi ne prodremo s svojimi zahtevami, vendar se mora skleniti premirje«. Politični dogodki v Nemčiji niso bili odločilni, ker pogojev za premirje ni sestavil maršal Foch, marveč že štirje tedne prej zavezniški sami. Polom Nemčije ni povzročila revolucija, marveč dosledno sleparjenje naroda s strani vojaških krogov. Nemške odporne sile niso oslabele mirovne težnje, marveč nedostatek notranje in zunanje politične prevdarnosti odločilnih mest. Vspricho

takšnih razmerij ni nemškemu narodu preostajalo ničesar drugega nego da podpisše dne 28. julija 1919 zanj sramotni mir.

CZERNINOV POOROČILO CESARJU KARLU.

Za pismo, ki ga je pisal leta 1917. cesarju Karlu takratni minister zunanjih del, grof Czernin, in na katerega se je Erzberger skliceval v nemškem parlamentu, se je v javnosti svoečasno mnogo razpravljalo. Vendar pa ni bilo znano avtentično njegovo besedilo. To besedilo je sedaj v celoti znano ter ga podajamo v glavnih potezih. Po običajnem uvodu je grof Czernin naglašal: Povsem jasno je, da se naše vojaške sile bližajo koncu. Opozarjamo samo na dejstvo, da nam že nedostaja surovin za izdelovanje streliva. Takisto je docela izčrpan človeški material. Najglavnejše pa je, da se je polastila vsega prebivalstva skrajna obupanost radi slabe prehrane. Ta obupanost onemogočuje vsako nadaljno prenašanje vojnih bremen. Dasi sem se nadejal, da se nam bo posrečilo vzdržati uspešno defenzivo vsaj nekoliko mesecev, vendar sem prišel sedaj do zaključka, da je nadaljno vojevanje pozimi popolnoma izključeno. Z drugimi besedami povedano: Koncem poletja ali začetkom jeseni moramo za vsako ceno zaključiti mir. Najvažnejše je nesporno to, da započnemo mirovna pogajanja v trenutku, ko sovražniku še ne bo popolnoma jasno, da se naše sile bližajo koncu. Ako stopimo pred Antanto, ko bodo dogodki v notranjosti naše države že jasno kazali na to, da se pripravljamo na kapitulacijo, bo brezuspešna vsaka demarša in Antanta ne bo pristala na druge pogoje, kakor na take, ki bi pomenili popolno uničenje centralnih držav. Največje važnosti je torej, da se pogajanja pravočasno prično.

REVOLUCIONARNA NEVARNOST.

K temu nas sili tudi revolucionarna nevarnost, ki se kaže na obzorju vse Evrope. V tej vojni je bilo strmoglavljenih pet vladarjev in strašna lakota, ki je sedaj zrušila najmočnejšo monarhijo na svetu, naj nam predloži pregovor »exempla trahunt« (vzglede vlečejo). Naj se mi ne ugovarja, da so razmere v Nemčiji in Avstro-Ogrski drugačne, naj se ne ugovarja, da je monarhistična misel v Berlinu in na Dunaju tako vkoreninjena, da izključuje slične dogodke. Državnik, ki ni slep ali gluhi, mora uvideti, da vedno bolj narašča obupanost prebivalstva. Vsakomur izmed njih morata biti jasni dve stvari: Na naše mase deluje močnejše ruska revolucija nego na nemške, a odgovornost za nadaljevanje vojne je za našo monarhijo, v kateri so pokrajine spojene samo z vezjo dinastije, mnogo večja, kakor v državah, kjer se narod bori za svojo narodno samostojnost. Vašemu Veličanstvu je znano, da je lok že tako napet, da lahko počasi vsak trenutek. Ne verujem, da bi bila notranja situacija v Nemčiji drugačna, nego pri

nas. Samo se bojim, da v Berlinu vojaški krogi varajo same sebe. Trdno sem prepričan, da je tudi Nemčija prispela na kraj svojih sil, češar sicer tudi odgovorni politični činitelji v Berlinu ne zanikajo. Takisto sem tudi uverjen, da bo prišlo v naši državi tudi do prevrata, kar se mi kot odgovornemu zastopniku dinastičnega principa zdi večje zlo, kakor, ako monarhija sklene nevoljni mir.

ZADNJA KARTA, DA SE ZAPREČI KATASTROFA.

V Nemčiji so se stavile največje nade v vojno s podmorskimi čolni. To nado smatram za neutemeljeno. Priznam bajeslovne uspehe nemških pomornic in jih občudujem, konstatiram pa moram, da se ni dosegel uspeh, katerega so pričakovali in prorokovali Nemci. Zatrevljalo se je, da bo Angleška prisiljena, da sklene mir čim bo šest mesecev v teku podmorniška vojna. Danes so pretekli že trije meseci, torej polovica določenega roka, a vendar soglašajo vse vesti v tem, da ni niti misliti na to, da bi to vojevanje prislilo Angleže, da bi vklonili tilnik. Da se je odredilo, da avstro-ogrsko mornarica sodeluje pri podmorniškem vojevanju, se to ni storilo radi tega, ker so nas prepričali nemški argumenti, marveč zategadelj, ker se je smatralo za potrebno, da se dosledno borimo z Nemčijo ramo ob rami in ker smo prišli do prepričanja, da vztraja Nemčija v vsakem slučaju pri svojih zaključkih. Danes uvidevajo že tudi v Nemčiji, da podmornice ne bodo odločile zmage, in da je popolnoma krivo mnenje, da bo Anglija v nekaj mesecih prisiljena skleniti mir. Vaše Veličanstvo je opetovano odklonilo poskuse naših nasprotnikov, da nas odtrgajo od naših zaveznikov, ker je Vaše Veličanstvo nasprotno vsakim nepoštenim dejanjem, vendar pa ste me istodobno pooblastili, da povem merodajnim nemškim krogom, da so naše sile izčrpane in da je blizu čas, ko Nemčija ne bo več mogla z nami računati. To nalogo sem izvršil in nemški državniki so mi izjavili, da je tudi za Nemčijo nadaljno vojevanje pozimi nemogoče. Na to hočem posebno opozoriti. Lahko še čakamo nekoliko tednov in poskušamo, da najdemo posluh v Parizu ali Petrogradu. Ako se nam to ne posreči, potem moramo pravočasno izigrati svojo zadnjo karto in izvesti naše skrajne propozicije. Vaše Veličanstvo je podalo dokaz, da ne misli egoistično in da je za zvezo z Nemčijo doprineslo vse žrtve. Več ne more nihče od nas zahtevati. Pred Bogom in pred Vašimi narodi je Vaše Veličanstvo zavezano, da stori vse, da prepreči katastrofo in razpad monarhije.

Ivan Prekoršek:

K poglavju o nezadovoljnosti.

V dnevih razpada stare Avstrije in prvih nastankov nove, svobodne države se je porodila v duši osvobodjenega našega naroda ona velika neskaljena sreča, zaupanje in vera: sedaj je konec vsega zla in trpljenja, sedaj se začena nova, lepo življenje, sreče in zadovoljnosti vseh. Povsem umiljiv je ta pojav v duši naroda, ki je tisočletja bil suženj in hlapec, ki je vsa dolga leta vojne tako težko in notranje s tako nevoljo nosil vsa vojna bremena, vse krivice in vsa brezmejna nasilja tlačiteljev. Pred njegovimi očmi je razpadla v nič cela velika zgradba, za katero je trpel in robotal narod toliko stoletij. Takoj za petami tej fantastični boginji sreče, svobode pa je stopalo življenje, resnično, trdno, kakor je.

Štiri in pol leta je živel in delal ves narod samo za vojno, kar je produciralo kmetovalec na polju ali delavec v tvmotici, vse je požrla vojna. Le nekaterniki so si nagromadili ogromne milijonske dobičke, celota naroda pa je gospodarsko propadla, telesno oslabila, je danes brez obleke, brez perila in je notranje v duši do najhujšega nezadovoljna. Svetovna vojna je bilo svetovno zlo, njene zle posledice, grehi tega zla še dolgo, dolgo ne morejo biti izbrisani iz duše človeka.

V novonastali državi Srbov, Hrvatov in Slovencev smo naravno prevzeli vse to zlo kot dedščino razpadlega organizma, prejšnje avstro-ogrsko monarhije. Vsa nesreča in nevolja narodne duše se obrača danes proti nogi de-

LISTEK.

Stritarjeva antologija.

Ko je Stritar med vojno obhajal svojo osemdesetletnico, smo se komaj mimogrede spomnili na ta častitljivi jubilej. Kdo je bil takrat v tistih burnih časih mislil na kulturne stvari! Drugod so bili modrejši od nas in so prebrskali vse slovenske in druge zgodovine, da so imeli zopet priliko govoriti o sebi. Pa pri nas je navadno tako, da pride mo šele post festum. Zato pa seveda nismo pozabili na druge stvari, ki bi bile šle lahko molče mimo nas. Šele ko je nas deklaracija rešila vojne psihoze, smo se vrnili zopet na svoje polje. In danes se oziramo po tem polju bolj, nego kdaj poprej. Zdi se mi, da smo jednaki kmetu, ki šele po toči natančno spozna bivšo krasoto svojega polja in ga ljubi tem bolj, ker ga ljubi z boleščjo v srcu.

S Stritarjem smo se pravzaprav poslovlili ob njegovi sedemdesetletnici, ko je bil prišel v Ljubljano. Tisto slavo je bilo prav prirščeno: dali smo mu v Ljubljani ulico, napivali smo mu slavili smo ga, pri odhodu pa se je nam

zdelo, da se naš starček poslavlja za vselej. Tudi v knjigi »Moh. družbe« je stalo napisano, da gospod pisatelj ne bo več pisal, ker se mu vsled starosti trese roka. Tako smo mislili, da se je naš Stritar poslovil od našega književnega polja in — naše domovine. Kakor pa vidimo, Stritarjevo pero tudi pozneje ni mirovalo in našega starega bojovníka še vedno vabi k sebi poezija. Nekaj teh pesmi iz zadnje dobe najdemo v »Dodatku iz poslednjih pesmi« na koncu antologije. V njih se še vedno kaže naš stari mojster lepega sloga pa tudi stari nazori, ki je v njih preživel naš pesnik celo svoje življenje. Tu vidimo, kako je na Stritarja uplivala vojna. Mož, ki je pel »Svoje-mu narodu«:

Ti rod moj, mili rod, ti hudobije, sovraštva razdejal boš carstvo kletu. Komu pač v prsih blažje srce bije, komu za bratov srečo bolj je vneto? Ti boš pomiril smrtno razprtje, prinesel ljudstvom bratoljubje sve-to; Tvoj bode venec zmage nekravice; Naprej, moj rod — Naprej zastava Slave!

Kako je čutil ta mož — prorok, ko je prišel odločilni boj?

Stritar je gledal na slovanstvo z idealizmom in je videl v njem nosilca

bratoljubja in ljubezni: Na dan, Slovan! Slovanska ti mladina, najlepše delo čaka te, na dan! Gospoda več ne bode, ne trpina, človeštvo ena bode naj družina, rešitelj sveta bode naj Slovan!

Tako poje v pesmi »Rojakom«. V svoji »Raji« z britkimi barvami slika trpljenje balkanskih Slovanov in poziva svet, da odreši nesrečne Slovence iz sužnjega jarma. Kako je pozdravil ta mož naš osvobodilni boj? ... V pesmi »Nazaj« slišimo njegovo izpoved:

Nazaj, nazaj iz tega nepokoja, iz hrupa v tih, pozabljen zemlje kot, nič videti je samo želja moja. Miš slišati: prevar dovolj in zmoči! Svet je podrl vse, kar je bilo krasnega, božanskega, svetega in vse se kolje v bratski krvi. In tu pride zadnja prevara:

Slovan, Slovan, da bodeš ti rešitelj človeštva iz puščave grozne te, da sloge boš, ljubezni mi učitelj, ta up mi dolgo tešil je srce: izginile so mi te lepe sanje, ki sem se z dušo bil zagledal vanje! Vun, vun iz tega hrupnega nemira, utrutena ga duša ne strpi, po tihem kotu željno se ozira, kjer bolna zdravje zonet zadobi: kam na otok, kjer ne buče vetravi

ob breg prijazno pljuska valovi. S cveticami se tam bom pogovarjal, s potokom, ki med njimi žubori: nov zoren svet si bodem tam ustvarjal,

kjer se po moje čuti, govori: tam smrti mi rahla pridi in me reši, želje in hrepenenje mi uteši.

Tako je čutil naš pesnik ob času, ko se je bil boj za naše osvobodjenje. V teh vrsticah se vidi naš stari Stritar, idealist, ki je pač sanjal o slovanstvu, a ga ni poznal, ker se je bil z dušo zagledal v ta svet, ne pa z živim očesom, ki hoče zato proč od tega sveta, da si bo »sam ustvarjal zoren svet, kjer se po moje čuti, govori...« Dr. Prijatelj je v svojem uvodu dobro pojasnil ta nerealni Stritarjev svet, ki je odbijal od sebe naše zdrave realiste: Levstika, Jurčiča, Askerca. Ob času, ko bi pričakovali od pesnika vslikole boleti nad slovanstvom trpljenjem in ditrambe zmagoslavja, ko se je bližala slovan-ska svoboda, ob tem času slišimo stare misli o človekoljubju in ljubezni, ki naj bi ga izkazoval slovanški rod, namesto, da se bje. V takih časih taka papirnata filozofija nima pomena in razlagati si jo moremo samo iz tujega ozračja, ki je obdajalo pesnika.

(Dalje prihoduje.)

žavi, da si treznomisleči elementi dobro vedo, da se ne dajo delati čudeži in da se v par mesecih ne da popraviti vse gorje in odkidati ves gnoj, ki nam ga je pustila Avstrija. Ne manjka sicer dokazov dela in poštenega stremjenja poklicanih činiteljev, vendar pa ima narod v svoji celoti ta občutek, da gre vse to »popoljševalno delo« vseprepočasi, in kot plod neodgovornih hujškarj in demagogije gotovih elementov se silno poraja tudi nezaupanje v pošteno in vseskozi dobro voljo onih, ki so danes pri vladi vodniki naše usode in naše sreče. Vprašanje valute, vprašanje carine in v zvezi s tem neznosna draginja vseh življenjskih potrebščin je tako veliko in težavno, da se ga niti ne dotaknem.

Draginja življenjskih potrebščin tako živl in še v veliko večji meri obleke je neznosna. To dvoje občuti konsument hujše, ko je občutil to pred meseci, ker njegove sile so izčrpane, z obleko je šlo in šlo, sedaj pa ne gre več dalje, in ljudje smo bili vajeni hoditi oblečeni in obuti vsaj na cesti. Cene blaga ne padajo, ampak naraščajo, istočasno pa padajo cene živilom in živini pri producentu. In to začena brdsko čuti naš kmetovalec, ki je skozi vojna leta iz izkupička za odvzeto mu živino in za živila, ki jih je pod roko prodajal za ogromne cene, bil še v stanu sebe in svojo družino obleči in plačevati predpisane davke. Pri malem kmetu, in teh je na Slovenskem ogromna večina, se je to gorje občutilo že med vojno, saj ni imel ničesar prodati, rekvizijska komisija je pri njem tudi našla in zasegla vse, in ta naš kmet tudi danes nima bogve kaj prodati, ker težko poljsko delo, ki ni osemurno, zahteva tudi hrano. Kje naj ta človek, ki je v tem pogledu prav tak revež kakor uradnik, išče virov, da za zimo obleče sebe, otroke in družino in plača davek.

V tej točki gospodarskega nesoglasja ali neravnovesja leži glavni vzrok vse nevolje naroda. To dejstvo ustvarja hujškarji v dana tla. Vem, da nisem iznašel nobene nove misli, ako to povem, vem tudi, da je to neravnovesje gospodarskega življenja zla posledica razdiranja in uničevanja vojske. Naš narod v svoji mirni, poštenosti uvidenosti marsikaj razume, treba pa tudi, da se mu da zadostna javna pojasnila, da bo videl, da drugače ni mogoče.

Danes je splošno prepričanje, da je nerečnost naše trgovine, upoštevajoč manjvrednost našega denarja, so kriva neizmernim cenam blaga za obleke. V trgovini vidi narod milijonske vojne dobičkarje in resnica je, da so stare predvojne zaloge prodajali med vojno in še po vojni za ogromen dobiček, trgovca je vojna navadila, da dela z ogromnim zaslužkom in dobičkom. V interesu zapaanja, ki si ga rečen trgovec mora prav tako želel, kakor ga mora sčasoma do trgovca dobiti zopet konsument, je, da se ves nakup in oddaja najpotrebnejšega blaga vrši pod strogo kontrolo vlade.

V Ljubljani naj se ustanovi pri deželni vladi urad, ki ima izrecno naloge, da v sporazumu za trgovce merodajnimi činitelji kot trgovsko zbornico, slov. trg. društvom Merkur v Ljubljani, trgovskim gremijem in Ljubljani in v ostalih centrih Slovenije s tam obstoječimi sličnimi korporacijami določijo cene vsake vrste blaga, ki ga momentano v Sloveniji ni in smo prisljeni uvažati ga iz inozemstva. Na čelu tega urada naj bi bil v lastnosti državnega uradnika mož s široko trgovsko naobrazbo, tako da v svojih sklepih ne bo odvisen od nasvetov interesiranih trgovcev. Vsako okrajno glavarstvo po Sloveniji naj bi istotako imelo enega uradnika, ki bi po intencijah ljubljanske vlade imel nalogo:

1. centralnemu uradu naznaniti približno količino blaga, ki ga prebivalstvo v dotičnem okraju potrebuje;
2. sporazumno s centralnim uradom določevati ceno dotičnega blaga, upoštevajoč dovoznino in druge kalkule;
3. v celem okrožju kontrolirati trgovce, da se od centralnega urada določenih cen tudi faktično drže in če so blago, ki so ga v prodajo faktično sprejeli tudi resnično dali na razpolago ter ga ne zadržujejo v spekulacijske svrhe v zalogi;

4. s pomočjo varnostnih organov (policija, žandarmerija) paziti na to, da ne pridejo do tega blaga, ki je za prebivalstvo vitalnega pomena različni verižniki, uvedba in kontrola oddajnih seznamov blaga.

Neobhodno potrebno in predpogoje je, da so na teh mestih res zanesljivi trgovski naobraženi ljudje, kajti drugače nastane iz blagoslova proletstva. Zahteva naroda, da sme trgovci vse one artikole, ki so neobhodno potrebni, dobaviti samo preko vlade, da ima tako vlada moč razdelitve blaga in določitve cen v rokah, je upravičena. Redno objavljane cen od centralnega urada, da se ljudstvo pouči, bi bilo neobhodno potrebno.

Ako se danes malemu producentu na trgu predpisujejo cene za živila (jajca, mleko itd.), ako ima uradnik fiksno določeno plačo za svoje delo, ne bo krivična določitev, koliko sme zaslužiti za svoje delo trgovca ali obrtnika. Socialna pravičnost to zahteva. Mnogo korenin bavlava boljševizma bi se posušilo, narod bi se polno zavedal težkosti, ki jih mora prenašati, dano pa bi bilo vendar mnogo podlage zaupanja, ki ga država za svoj mladi pokret

Nova demarkacijska črta na Koroškem.

LDU. Ljubljana, 30. julija. Po konvenciji, podpisani dne 28. julija ob 16. uri v Celovcu, se izvrši zavzemanje nove demarkacijske črte takom 31. julija ob 6. uri zjutraj do 17. ure popoldne. V tej konvenciji določena nova demarkacijska črta med Dravo in Karavan-kami je nastopna: Maluška peč (Mallestiger Kögel), kota 1801, kota 724, most 575 na cesti 57 Malošče (Mallestig) — Gornje Loče (Oberlatschach), 1200 metrov vzhodno Malošče (Mallestig), Poljana, kota 661, Krače (Kratschach), stopi na Dravo pri Dragnitz (Dragnitz), Drava do 1 km istočno mesta Rožek, potem ca. 300 m zapadno ceste Želpreče (Selpritsch) do jezera 500 m jugozapadno od Vrbe, rezervoar vodovoda južno od Vrbe (Velden) (ta je nemška), sredina Vrbskega jezera, Vankart (Glinica, Glanfurt) do izliva v Glinu (Glan), selo Zrelce (Ebenthal) ostane provizorno do definitivne odločitve v naših rokah, potem Glinu do izliva v Krko, Krka do 1 km severno od Reineggerja, potem administrativna meja Velikoveške glavarstva, Schlöberg južno od Sempavla (St. Paul), Kasperstein, Waldeggerkögel, gostilnica Hansl, rob planote od Hart in Achalm do železniške postaje Etnovaške (Ettendorf) (ta postaja in železnica odtod v Sempavlu sta nemški), demarkacijska črta se približa reki Labudu pri izlivu Cehlbacha, gre na sredni reki do kote 350 proti jugu, potem v dolini severno od Klesch, Močnik na Sv. Magdaleno (cerkev je nemška), kota 995, Hühnerkögel.

LDU. Špital ob Dravi, 29. julija. (DKU.) Dne 28. julija ob 4. popoldne so v Celovcu vojaški zastopniki Nemške Avstrije in države SHS podpisali protokol o pogajanjih, ki so se vršila pod predsedstvom interalirane komisije v Celovcu v svrhu določitve demarkacijske črte, katere morajo zavzeti čete države SHS. Po teh pogovorih naj čete SHS dne 31. julija ob 6. zjutraj začno evakuirati po njih zasledeno severno ozemlje z glavnim mestom Celovcem in severnim bregom Vrbskega jezera in naj to dokončajo do 5. popoldne. V proste kraje pridejo nemško-avstrijski orožniki kot varstvena četa.

Politične vesti.

Novo ministristvo. »Slovenec« je v svoji današnji številki prinesel vest, da je mogoče, da bo sestavljeno novo ministristvo iz vseh strank. Temu ministristvu bi predsedoval Nikola Pašić. Mi smo se takoj telefonski informirali na pristojnem mestu, ali je sploh možno dana, da pride do takega ministristva. Kakor smo doznali, je popolnoma izključeno, da bi se sestavilo koncentracijsko ministristvo s Pašićem kot predsednikom. Pogajanja se vršijo za koalicijsko in ne za koncentracijsko ministristvo.

— Etnin Kristan pozvan v Narodno Predstavništvo. V imenu Jugoslovanske socialnodemokratske stranke sta poslala sodruge Prepeluh in Golouh predsedniku Jugoslovanskega republikanskega združenja Etninu Kristanu v Ameriki obvestilo, da je izvoljen v Narodno Predstavništvo ter ga povabila, naj se čim najprej vrne v domovino, kjer ga ljudstvo že nestrno pričakuje.

— Nesoglasje v socialno - demokratski stranki. Levo krilo naše socialno-demokratske stranke je jelo izdajati politično revijo »Baklja«, ki je takoj v svoji prvi številki nastopila proti obojestranskemu strankinemu vodstvu, očitajoč mu, da je samo priresek avstrijske socialnodemokratske stranke. V članku »Iz našega tabora« piše »Baklja« med drugim: »Na Dunaju so za nas mislili, z Dunaja dol smo dobivali nasvete pot, po kateri smo hodili, se je odločevala vedno le na Dunaju. Prevrat je prinesel s seboj nove probleme, katerim mi nismo bili kos. Namesto da bi se tedaj sklicalo strankino zborovanje v vseh pokrajinskih sedežih države, se je zadovoljilo z lokalnimi konferencami in po par urah zborovanja so bile iste zaključene. Ni pa se na teh konferencah obravnavalo to, kar bi se moralo, marveč se je predlagalo listo narodnih poslancev in pustilo vse druge probleme nerešene, vsa pereča vprašanja nedotaknjena. Sprejelo se je staro, gnilo formulo: Politika proste roke! V dobrem slovenskem prevodu bi se reklo: »Politika osebnih kapacitet, ali lov na ministrske stočke. In ta politika osebnih kapacitet je privedla do razkola na Hrvaškem in grozi z razkolom tudi pri nas na Slovenskem.« Včerašnji »Naprejek« zavzema v članku »Pogled v bilanco« stališče nasproti »Baklji« in pravi: »Pred kratkim je začel izhajati list »Baklja«, ki ga stranka ni priznala za strankino publikacijo. To je storila iz enostavnega razloga, ker je ta ključ polnoma odveč... Nismo proti kritiki, a kritika se mora vršiti na pristojnih mestih in v pristojni obliki. Kdor tega ne razume, tega moramo odkloniti iz svojih vrst... To, kar odklanjamo in opozarjamo, so polarni anarhizmi. Kak je

treba ostro obsoditi in odkloniti, ni obojestranski boljševizem, kakor se je razvil v Rusiji, je pa to boljševizem naše besnice, ki vodi v razdrapanost in anarhijo... Branimo red in disciplino proletarski armadi v globokem prepričanju, da ima proletarijat veliko bodočnost le tedaj, ako postane armada, da pa njima nobene bodočnosti, ako postane tolpa anarhističnih in nebrzdanih elementov. Stranka je močna dovolj, da bo vzdržala red in disciplino v svojih vrstah in je odločena, da pomeže z vsakomur, ki bi zanašal v naše vrste nalašč in zavedno prepire.« Beležimo ta notranji spor v socialnodemokratski stranki, ki je bil razviden iz predalov »Naprejek« še predno se je pojavila »Baklja«.

— Orožniška kronika. Bivši avstrijski žand. inšpektor, general peh. Tišljar, je svoječasno odredil s poveljem dd. Dunaj, 3. julija 1914 res. št. 1012, da žandarmerijske postaje zbirajo podatke za zgodovino delovanja žandarmerije in da vsaka postaja vodi svojo kroniko. Take kronike raznih koroških žandarmerijskih postaj, katerih originali se nahajajo v posesti komande celovškega odreda, vsebujejo zelo zanimive podatke glede narodnosti koroškega prebivalstva v posameznih krajih. Tako beleži n. pr. kronika žandarmerijske postaje Trnava (Annabichl): »Trnava vas in okolica sta imela do sredine 19. stoletja čisto slovanski značaj in slovanski občevalni jezik, ki ga govore danes le še posamezni, tu naseljeni prebivalci, je prevladoval. Ko se je otvorila leta 1864. južna železnica in leta 1869. proga državne železnice in se je razvilo živahno občevanje z meščani ter so se priselili nemški delavci, ki so bili zaposleni v raznih pokljih v mestu Celovcu, je v šole uvedeni nemški jezik zlasti pri mlajšem rodu slovanski jezik skoro popolnoma izpodrinil in prebivalstvo občevalo med seboj le v nemščini. Tudi napisi na grobnih spominjkih so zloženi v nemščini. — Kronika žandarmerijske postaje Zrelce (Ebenthal) od 16. avgusta 1917 piše nastopno: Prebivalstvo našega okoliša je, izvenzaj nekatere družine, slovenske narodnosti in se poslužuje v občevanju edino le slovenščine. Večji del prebivalstva, zlasti mlajša generacija, pa je zmožna tudi nemškega jezika, ki se ga poslužuje, da spravi v prodajo svoje pridele in proizvode. V ljudskih šolah, ki se nahajajo v Zrelcu (Ebenthal), Podkrošju (Gurnitz), Hodišah (Radsberg) in Medgorju (Mjejer), je poučevalni jezik nemški. Pridige in molitve po cerkvah so brezizjemno slovenske, le v žrejski cerkvi se pridiga in moli trikrat na leto nemški in sicer ob cerkvenih praznikih. — LDU.

— Obupani Ljenu. Newyorški listi objavljajo Ljenuovo pismo nekemu znanemu boljševišemu agitatorju v Ameriki, v katerem piše med drugim: »Priznati moram, da sem previsoko cenil ruskega delavca in ruskega kmeta. Največja nevarnost grozi komunistični ureditvi naše države s strani ruskih kmetov, mnogo škoda pa povzroča našemu režimu tudi korupcija, ki se je razpasla na vseh koncih in krajih. Nada v bodočnost se ne kaže baš v najlepši luči.«

— Italija, mir in Pangermani. Pariz, 28. julija. »La Democratie Nouvelle« prinaša pod gorenjim naslovom članek Andréa Chéradama, v katerem pravi, da je cenzura dosedaj hranila francoskim novinarjem informirati javnost o italijanskem vprašanju tako, kakor to zahtevajo dejstva in pravičnost. Od premirja dalje so Italijani ne čakajoč miru, vzpostavili prijateljske odnose s Nemci, Madžari in Bolgari, z druge strani pa zaprečevali osvobodene narode v Centralni Evropi, zlasti Čehoslovake, Grke in Jugoslovane, da se organizirajo. To veliki del italijanskega novinarstva tudi odkrito priznava. Tako piše »Tribuna«: »Italija predstavlja desno, Bolgarska na levo roko.« Neprijatelj (Jugoslovani) je v sredini. Ako se ti dve roki združita, je jasno, da je neprijatelj uničen. V smislu tega mišljenja se tudi dela. Velik del bolgarske vojske je koncentriran na bolgar. meji. Že v aprilu je sklenila Italija z Nemško Avstrijo vojno konvencijo, obvezujoč se, dati Avstriji municijo in potrebni material za akcijo proti Jugoslovanom. Vojna kooperacija italijansko - avstrijska je že toliko napredovala, da so mogle priti jugoslovanske oblasti do dokumentov, ki to kooperacijo jasno ilustrirajo. Dne 25. maja je avstrijska polizvedovalna sekcija v Beljaku obvestila avstrijskega komandanta v Celovcu, da je italijanski poročnik Parenti zahteval točne podatke o jugoslovanskih efektih, dodavajoč, da so italijanske čete pripravljene, nastopiti proti Jugoslovanom tekom petih ur. Italija ni nadaljevala demobilizacije, marveč izjavila, da to stori šele tedaj, ko bodo njene meje na Jadranu točno ugotovljene. To se vidi tudi v držanju Italije v reškem vprašanju, čeravno se niso zavezniški glede Reke anževali na nikakoli stran in nima Italija tam niti etnografske večine. Da prehitita Italija rezultat konference, je ne da bi bila v to naprosena, pričela pošiljati čete na Reko, ki so mnogo znatnejše od čet zavezniškov. Karakteristično je tudi to, da podpira Nittijev kabinet večina. 259 glasov, od katerih pripada 152 germanofilom — Giolittiancem. Nitti izjavlja, da ne bo interveniral v Rusiji ali Osmanski in učvrščuje s tem boljševizem

v ich deželah. Na splošno vodi Italija politiko, ki podpira pangermanizem: radi tega se morajo motriti odnosi med Italijo in Francijo z drugega vidika, nego se je to dosedaj delalo.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. MINISTRSKI PREDSEDNIK V ZAGREBU.

Zagreb, 30. julija. Ministrski predsednik Stojan Protić je obiskal tekom današnjega dne bana, podbana, nadškofa dr. Bauerja in g. Šumanovića, ter se informiral o tekočih poslih na Hrvaškem. Pri podbanu je zaprosil ministrski predsednik za informacije o dogodkih v Varaždinu in v zvezi s tem o velikih aretacijah boljševiških agitatorjev prošle noči v Zagrebu. Dr. Bauer ga je informiral v vprašanjih, ki so v zvezi z imenovanjem Aksamovića za djakovskega škofa. Gospod Šumanović, znani finančnik, ga je informiral o nekaterih finančnih vprašanjih naše države na mirovni konferenci. Popoldne je sprejel ministrski predsednik zagrebške novinarje, s katerimi se je razgovarjal dalje časa. Tem nasproti se je izjavil, da njegovega potovanja v Zagreb ni povzročila ministrska kriza, niti niso odločevali momentni kakšne strankarske akcije. Na vprašanje, zakaj je dospel v Zagreb, je odgovoril, da ga je privlekel varaždinski incident in v zvezi s tem glasovi o veliki nezadovoljnosti na Hrvaškem. Kar se tiče vprašanja imenovanja djakovskega škofa, je odgovoril ministrski predsednik, da smatra za potrebno, da se v državi, ki šteje polovico katolikov, vzdržuje dobre razmere z Vatikanom, vendar pa je treba na vsak način ohraniti svoja prava do sodelovanja pri spoštljivi škofovski stoli. Situacijo otežkočuje moment, da Vatikan s Italijo vred ne priznava naše države, kar je zelo neprijetno za naš mednarodni položaj. — Varaždinski incident je, kakor je informiran, nevarne narave, ker nima značaja posamezne vstaje nezadovoljnih vojakov, marveč so tu sodelovali, četudi le deloma, varaždinski meščani. Impuls je prišel od zunaj, sam dogodek pa dokazuje, da je tu teren za razne slabe mahinacije naših narodnih in socialnih sovražnikov. Tudi v Bosni niso pogoj najboljši, zato tudi tam vlada težke skrbi. Politični položaj v Vojvodini in Sloveniji ni popolnoma tak, kakor bi bilo treba. Istotako situacija v Dalmaciji ne odgovarja resnosti položaja, nezadovoljnost na Hrvaškem pa dokazuje, da so tu na delu faktorji, ki s stalnim zastrupljanjem narodnega razpoloženja škodijo naši narodni državi.

Zanimivo pri posetu ministrskega predsednika Protića v Zagrebu doslej je dejstvo, da ni skušal še priti v stike s politiki Narodnega kluba, da je kratkoma zavrnil domnevanje, da je prišel v Zagreb zato, da se s temi politiki pogaja in da končno pri sprejemu novinarjev ni bilo navzočega nobenega zastopnika »Hrvata«.

MINISTRSKA KRIZA.

LDU. Beograd, 29. julija. Današnja »Pravda« javlja o razvoju ministrske krize nastopno: V teku včerašnjega dne je vladna kriza stopila v resen stadij. Na zahtevo nekoliko ministrov se je sestel ministrski svet radi podpisovanja nekaterih ministrskih sklepov in ob tej priliki je došlo do končnega poloma. Držanje ministrskega predsednika Protića onemogočuje v zadnjem času ledo posameznih ministrstev. Ne prestano čakajo in ne morejo dočakati, da se razpravljajo o njihovih nujnih resortnih predlogih. Razen tega izziva ministrski predsednik nepotrebno nervoznost, kar onemogočuje dobre prijateljske odnose med posameznimi ministri. Zaradi tega so člani vlade konstatirali, da skupno delo ni več mogoče in to sporočili ministrskemu predsedniku, naj izvrši svojo odločitev, ki jo je izrazil prošle soboto v ministrskem svetu. Ona odločba se glasi, da vlada poda demisijo. Njegovo kraljevsko Visočanstvo prestolonaslednik je o krizi poučen in bi bil moral priti tekom včerašnjega dne v Beograd. Zanimivo bi bilo kombinirati, na kakšen način bi se dala kriza rešiti, Zaradi tega je potrebno, pregledati številno stanje posameznih parlamentarnih skupin: Demokrati 120, radikali 67, Jugoslovanski klub (Koroševa skupina) 33, Narodni klub 31, socialisti 11, neodvisni radikali (disidenti) 5, Črnogorci 11, liberalci 5. Preden je podal ministrski predsednik ostavko, je sklenil, da sam izvrši preiskavo glede vprašanja, zaradi katerega se je kriza začela. To vprašanje kaže na njegov osebni nesuspeh. Publikacija pa je pripeljala to stvar do tega, da se je pričela kriza. V listu »Demokracija« je bila objavljena brzojavka iz Zagreba, v kateri je bilo rečeno, da je papež potrdil dr. Aksamovića za djakovskega škofa. O vsej tej stvari ministrski predsednik Protić kot zastopnik ministra za sunanje stvari ni ničesar vedel, čeravno je zagrebški nadškof dr. Bauer bil o tej stvari poučen že več kakor mesec dni. Trdi se, da je bil Aksamović predlagan od zagrebškega Narodnega

Veča in da sta ta predlog podpisala dr. Korošec in dr. Pavlič. Toda, najsibota stvar kakor hoče, naši odnosi z Vatikanom niso nikakor moteni in danes stoji vprašanje tako, da se ta stvar da popolnoma lahko urediti. Publikacija te vesti v Beogradu je prišla kasneje; najprej so jo objavili v Zagrebu. Zakaj je torej g. Protić vsled tega ustvaril krizo, če je ta vest prišla iz Zagreba? In zakaj, čeprav so vsi ministri izjavili, da o tem imenovanju ne vedo prav ničesar. — Ta pojav je zares čuden in če ne bi poznali razpoloženja v radikalni stranki, ne bi mogli stvari drugače objasniti. — Kakor izvem, nameravajo radikali, čeprav se slabejša skupina, zahtevati zase sestavo vlade. Govori se, da se hoče Protić razgovarjati v Zagrebu z načelniki Narodnega kluba glede koaliciije in da računa na pomoč petih Ribarčevih poslancev. Ta skupina je pa nesposobna, da prevzame vladu, ker nima večine. — Pred svojim odhodom v Zagreb je poizkušal Protić stranke izmiriti, toda brez uspeha. On je baže izjavil, da mu je treba ostati na vladi še tri mesece, da dovrši važne državne posle. — Včeraj popoldne so imeli sestanek pri ministru dr. Korošču ministri Davidovič, Vulović in Veljković. — Minister za nostranje stvari Svetozar Pribičević je odpoval predvčeršnjim popoldne v samostan Jazak, kjer se je nahajal prestolonaslednik. Minister Pribičević se je vrnil včeraj popoldne v Beograd.

KRIZA SE REŠI PO SESTANKU »NAROD. PREDSTAVNIŠTVA«.

Beograd, 30. julija. Kakor se v političnih krogih zatrjuje, se ministrska kriza ta teden še ne bo rešila in bo definitivna odločitev padla šele po sestanku Narodnega predstavništva, kojega plenarne seje prično dne 4. avgusta.

OBČINSKE VOLITVE.

LDU. Beograd, 30. julija. Istočasno kakor volitve za državni zbor oziroma ustavotvorno skupščino se bodo vršile meseca marca 1920 tudi občinske volitve v vsem kraljevstvu.

AGRARNA REFORMA.

LDU. Beograd, 30. julija. Ministrstvo za agrarno reformo je izdelalo načrt, da se izbrše iz zemljiških knjig lastniinske pravice begov na zemljiških kmetov. Ravnotako je izdelana naredba, ki zabranjuje prenos zemljišč velikih posestev. Ta prepoved se mora vpisati tudi v zemljiške knjige.

TRGOVINA NA JADRANSKEM MORJU.

LDU. Beograd, 30. julija. Vsled odločitve mirovne konference bo trgovina na jadranskem morju popolnoma svobodna. Organizacija trgovine na jadranskem morju se bo poverila Amerikanem, ki bodo vodili tudi nadzorstvo. Zaradi tega bodo postavljeni v vseh trgovinskih mestih na Jadranu ameriški uradniki v svrhu reguliranja trgovinskih zvez na Jadranu.

PROVOKATERJI NA HRVATSKEM.

LDU. Beograd, 30. julija. V zadnjem času se javlja na Hrvaškem veliko število provokatorjev, ki sejejo nemir in razdor med prebivalstvom na kmetih. Oblasti so podvzele vse korake, da se taki elementi odstranijo in da se vsi primeri najstrožje kaznujejo po vojnih oblastih. Največji del teh provokatorjev tvorijo madžarski boljševiki, na katerih prihod v naše kraljevstvo se mora obrniti posebna pozornost.

JUGOSLOVANSKO - ROMUNSKO MEJE V BANATU.

LDU. Beograd, 29. julija. Jugoslovansko - romunska demarkacijska črta se začena v Banatu na severu 9 km jugozapadno od ogrskega mesta Mako, končuje pa se na jugu ob teku reke Nere. Na srbski strani demarkacijske črte se nahajajo kraji: Majur, Kerestur, Mirjevo, Mokrin, Nakofalva, Mali Kolmoš, Zombolija, Keča, Senj, Ujvar, Eregfalv, Vitoria, Srbski Itebej, Istvar-Pöld, Sarjam, Kriva Bara, Boka, Veliki Gaj, Vatin, Veliki Sam, Lazunac, Kušice, Kaludjerovo. Od Kaludjerova se spuša črta na reko Nero, na koto 11 proti Leskovici. Na romunski strani demarkacijske črte stoje: Bolgar Tofeb, Valkani, Istere, Nagy Olmos, Bobda, Aurel Haza, Magyar St. Marton, Otelek, Pardan, Madoš, Banlok, Denta, Moravica, Jerman, Klokodja, Pomorište, Baradja, Vranj, Mirkovac, Mala Subotica, Nikoline, Najdaš. Na levem bregu Nere se nahajajo: Leskovica, Zlatica, Bugovac, Sokolovac in ob Donavi Batjaš.

Neodrešena domovina.

REKA.

LDU. Curih, 29. julija. (ČTU.) »Polopolo d' Italia« javlja, da so na predio Clemencaujev odplule ladje z angleškimi, ameriški in francoskimi četami proti Reki. Do pojasnitve položaja ne sme Italija izvajati na Reki nobenih vladarskih pravic.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Slovanski svet.

USPEHI DENJIKINOVE ARMADE.

LDU. Beograd, 29. julija. Iz ruskega uradnega vira se javlja: Protinapadi rdečih čet na Denjikinovi fronti v poltavskem in jekaterinlavskem okrožju so bili odbiti. V smeri proti Astrahanu smo prekorčili Sebesjakov. Na fronti ob Volgi smo zavzeli Carev. Fronta ob Donu poteka preko Dikova, Lapčinske, Dobrova, Liska, Koroca in Oskola. Na severu uspešno napredujemo. Na zapadu gre fronta preko Grajverona, Bogoduhova, Krasnokutka, Jekaterinoslava, Znamenke in Aleškov. Uralski kozaki so oddaljeni od Astrahana 60 verst. — Pripomba: Mestece Carev se nahaja na iztočni obali vzhodnega rokava dolnjega toka reke Volge. Zavzetje Careva pomeni popolni prelom boljševiškega prometa med Osrednjo Rusijo in Kaspijskim morjem. Zasedba srebrijskega pristanišča in bližnje uralskih kozakov od vzhoda grozi boljševikom z izgubo vseh pristanišč na Kaspijskem morju, tako da bo boljševiško kaspijsko brodovje v kratkem času prisiljeno, da se vda. Od ostalih zavzetih točk ima važnejši pomen železniška postaja Znamenka, ki leži na desnem bregu Dnjepira in je oddaljena od Kijeva 270 km, od Odese pa 300 km, kar ni mnogo za ruske razdalje in način vojevanja. Selo Aleški stoji na levi obali Dnjepira nasproti Herzona in je le 70 km oddaljeno od Nikolajeva, važnega pristanišča in oporišča ruskega črnomorskega brodovja. Na ta način so boljševiki odrezani od Kaspijskega morja. Fronta Kolčakove vojske se more sedaj brzo združiti s fronto generala Denjikina, ki je na svojem pohodu v zapadni smeri znatno napredoval.

Zavezniki.

PROTI BOLJŠEVKOM V AMERIKI.

LDU. Beograd, 30. julija. Iz Pariza poroča 26. t. m. agencija »Presse Associated« po brzojavki iz Novega Jorka: Ameriška vlada je sklenila, da se izjanejo vsi anarhisti, boljševiki in drugi agenti, ki niso v Ameriki rojeni. Za politično razčiščenje se bodo porabile čete, ki se vrnejo iz Evrope.

LDU. St. Germain, 30. julija. (D. kor. urad.) Boji med belokozci in tamorci, ki so izbruhnili v Chicagi, zavzemajo čimdalje večji obseg. Po uradnem poročilu je bilo ubitih deset oseb, dočim govore privatne brzojavke o štiriindvajsetih. Zupan chicagski je prošil za vojaško pomoč. Vlada se posvetoje, ne bi-li kazalo izvesti delno mobilizacijo. Kakor poroča »Chicago Tribune«, so našli nekega polkovnika umorjenega.

BELGIJA IN NIZOZEMSKA.

LDU. St. Germain, 30. julija. (D. kor. urad.) O večerajšnji seji mednarodne komisije za revizijo pogodb z leta 1839. se poročajo dodatno še naslednje podrobnosti: V komisiji ima vsaka izmed peterih velisil po enega zastopnika, neposredno interesirani državi Holandska in Belgija pa po dva. V večerajšnji seji sta zahtevala zastopnika Belgije, da se prizna suverenost Belgije nad tekom reke Schelde do izliva, dočim hoče Belgija dovoliti Holandski razne servitute na tej reki. Dalje zahtevajo Belgiji, da spada pod belgijsko suverenost prekop in pristanišče terneucensko, da dobi Belgija pravico do nadzorovanja vseh izlivov flandrijskih rek v Scheldo, da sme uporabljati breg reke Schelde v celi dolžini kot obrambno bazo in da sme otvoriti novo vodno zvezo kot podaljšanje Schelde.

Mirovna konferenca.

VRHOVNI ZAVEZNIŠKI SVET.

LDU. Lyon, 29. julija. (Brezlično.) Vrhovni svet zaveznikov se je sestel k seji v torek popoldne. Na dnevnem redu so bile predvsem nekatere določbe mirovne pogodbe z Bolgarijo, o katerih se razprava še nadaljuje. O tem predmetu piše »Temps«: Kolikor se je poročalo dosedaj o določitvi bolgarskih mej, ne dela vtisa, da ima končnoveljavni značaj. Kar se tiče vprašanja Dobrudže, se zdi, da prevladuje naziranje, naj se Rumunija in Bolgarija pogodita neposredno. Mednarodna komisija, ki je bila ustanovljena v svrhu revizije pogodb z leta 1839. (med Holandsko in Belgijo). Medzavezniška komisija za baltiška vprašanja je zborovala v torek popoldne. Kaj je storiti z ozirom na položaj v Kurlandiji in v Livoniji, ki je nastal vsled upornosti in izizzvanja generala von der Goltza, o tem bo odločil vrhovni svet alirancev sam.

RATIFIKACIJA POGODBE Z NEMČIJO.

LDU. Amsterdam, 30. julija. (D. kor. urad.) »Telegraaf« poroča iz Bruslja: Belgijski zborniški odtok za zunanje stvari je sprejel mirovno pogodbo z Nemčijo. Poslanska zbornica bo razpravljala o ratifikaciji mirovne pogodbe prihodnji teden.

PODALJŠANJE ROKA AVSTRIJI.
LDU. Lyon, 30. julija. (Brezlično.) Avstrijska delegacija je zaprosila za

osemdnevno podaljšanje roka, ki ji je bil dovoljen za predložitev pismenega odgovora na mirovne pogoje.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

NITTI O NEMČIJ.

LDU. Lyon, 29. julija. (Dun. KU. — Brezlič.) O pogovoru, ki ga je imel italijanski ministrski predsednik Nitti s poročevalcem »Matina«, se poroča dodatno: Nitti je, razpravljajoč o odnosih med Italijo in Francijo delal med drugim: Nemčija ni prenehala živeti, marveč bo kmalu zopet nastopila svojo pot navzgor. Preverjen sem, da si bo ta država hitreje opomogla. Kakor si moremo predstavljati, Italija in Francija ne sme ta več sanjariti v opojnem zmagovalstvu, zakaj življenje je zmerom borba, zlasti pa še življenje narodov. Italija si ne želi nobene nove vojne več; svetovna vojna ji je zadala dosti ran, katere mora izlečiti. Ako bi po nesreči izbruhnil nov spor med narodi, tedaj bomo pa znali drugače stati na braniku. V primeru novega spopada med Francijo in Nemčijo bi mogla Italija v najkrajšem času prikočiti na pomoč. S Francijo hočemo vsjkar hoditi skupno pot. Med nami in Francozi ni prav nobene sporne točke in tudi interesi obeh narodov si ne nasprotujejo nikjer. Mi smo kakor dva člana iste družine, ki sta se po lutem sporu razšla in se odvajata skupnega življenja. Ohraniti moramo medsebojne stike in skrbeti za koristno uporabo svojih delovnih sil; v ta namen je potrebno, da sklenemo primerne pogodbe. Ogromno ozemlje francoskih kolonij je morebiti preobširno, da bi ga mogla zadostno izkoristiti Francija s svojimi lastnimi močmi. Naši delavci bodo našli v teh pokrajinah, ako se bodo odstranile vse zapreke, veliko torišče udejstvovanja, kar bo v korist obeh držav.

MADŽARSKI BOLJŠEVICI SE UMAKNEJO?

LDU. Dunaj, 30. julija. (ČTU.) Danes dopoldne je odpoval v Bruck ob Litvi ogrski poslanik na Dunaju Böhm v spremstvu predsednika budimpeštanskega vojaškega in delavskega sveta Jakoba Weltnerja, kateri je bival nekaj dni na Dunaju, da se v imenu Bele Kuna pogaja z dunajsko ententno komisijo. Istočasno je dospel v Bruck iz Budimpešte Bela Kun in se posvetoval s svojimi emisarji. Kakor se zatrjuje iz poučenih krogov, je izjavil Bela Kun, da je pripravljen prodati svojo vlado popolnoma socialnim demokratom, ako mu Antanta dovoli nekatere koncesije, ki se nanašajo na mirovno pogodbo z Ogrsko. Jutri zvečer se odposlanec Bele Kuna najbrže vrne na Dunaj, da poroča ententni misli. Ker tukajšnja ententna mislija brez navodil svojih višjih oblasti najbrže ne bo odločala, se pričakuje, da bo menda šele v soboto podla končnoveljavna odločitev o madžarski sovjetski vladi. Pod vtisom pričakovanega odstopa vlade Bele Kuna so madžarski socialni demokratje pozvali svoje inozemske sodruge, da se pripravijo na vrnitev v domovino.

KONEC MADŽARKEGA BOLJŠEVIZMA.

LDU. Dunaj, 30. julija. (ČTU.) »Neues Wiener Tagblatt« poroča po izpovedih potnikov, ki so prišli iz Budimpešte: Na velikem zborovanju delavcev, ki je bilo v ponedeljek v Budimpešti, so zahtevali vsi govorniki, naj sovjetska vlada takoj odstopi. Med demokratami in rdečo armado je bilo več spopadov, pri katerih se je streljalo od obeh strani. Tri osebe so bile ubite in mnogo ranjenih. Med številnimi aretiranci se nahajajo mnoge znane osebnosti, kakor bivši justični minister Balogh, Pavel Šandor Rakoczy, Hegedüs in dr. Vsega skupaj je 60 talcev interniranih v parlamentu.

LDU. Dunaj, 30. julija. (DKU.) Kakor doznava »Neues Wiener Tagblatt«, imajo pogovori med madžarskima delegatoma Agostonom in Weltnerjem in načelnikom angleške misije na Dunaju namen, odstraniti budimpeštansko komunistično vlado ter jo nadomestiti s socialnodemokratsko, oziroma pod vodstvom socialnih demokratov stojičo vlado. Glavna točka programa za razrešitev madžarskega vprašanja je odstop komunističnih ljudskih poverjenikov in sestavitve nove vlade, ki bo imela nalogo, vzpostaviti državni in družabni red na podlagi privatne lastnine. Razen tega se hoče na vsak način doseči amnestija za one osebe, ki so iz političnih razlogov morale bežati iz Madžarske. V ententnih krogih je, kakor hitro se je zaznalo za ta program, prevladalo mnenje, da je tak načrt vsekolzi sprejemljiv, vendar so se izražali dvomi, bodo li komunisti pritrdili razrešitvi položaja na tej podlagi. — Agoston se je vrnil v Budimpešto, da se udeleži posvetovanja sovjetske vlade, dočim pričakuje Weltner na Dunaju povratek oziroma obvestilo Agostona, naj nadaljuje pogovore z zastopniki entente. — »Zeit« poroča: Večraj popoldne so izročili dunajskemu poslaniku madžarske sovjetske vlade pogoje entente,

ki so prišli na Dunaj brzojavnim potem. Ti pogoji so osebnega in stvarnega značaja. Budimpeštanska sovjetska vlada stoji zaenkrat na stališču, da osebe posameznih ljudskih poverjenikov pač morejo biti zapreka za razsvetljanje položaja, da se pa nikakor ne more opustiti sistema proletarske diktature. Nasprotno temu pa so delavski sveti pripravljeni razpravljati o ententnih zahtevah glede izpremembe sistema. Boje se, da se ob koalicijski socialne demokracije, meščanstva in plemstva polasti vlade in bi nastala na ta način nova doba Tisze. Največja težkoča po bstoji v strahovladi Ljeninovcev, 6000 močne telesne garde Kunove, ki čaka na prevrat, da opustiš Budimpešto. Vodje strank si ne upajo prevzeti odgovornosti za grozeče prelivanje krvi. Položaj pa je tako oster, da je pričakovati rešitve že v dveh — treh dneh. Končna odločitev utegne pasti v četrtek zvečer pri seji ljudskih poverjenikov, kjer se bo baje sklepalo tudi o odstopu Bele Kuna.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani na pomoč!

V celi Jugoslaviji se zadnji čas vrste veselice v različne narodne in dohodne namene, le za družbo se nikdo ne zmeni. Celo nje hčerke podružnice so nanjo pozabile. Se te pričeja veselice v druge namene in pozabljajo na svojo dolžnost, njih materi, glavni družbi priti na pomoč.

Bliža se velika skupščina. In koliko je bilo do zdaj občnih zborov? Ni to žalostno? Če se pa kak občni zbor priredi, pa ne pride niti zadostno število članov zraven. Čudno, da se je ljubav do te važne družbe ohladila. Saj je vendar ona s svojim delovanjem rešila marsikatero ali marsikatero, da ni vtonila v nemškem ali laškem morju. Marsikdo reče, družbe ne bo treba, saj bo država prevzela vse šole. Dobro, ali zdaj jih še ni in ne vé se, kdaj se bo to zgodilo. In če družba tudi preneha, kar pa še dolgo ne bo moglo, dobi nje premoženje itak narodni zavod »Slovenska Matica«.

Dokler pa družba obstoji, to moramo podpirati, zlasti zdaj, ko je vsled vojne veliko trpela, imela malo dohodkov, a učiteljstvo je pa le morala plačevati.

Upamo, da ji bo »Kranjska hranilnica«, ki je prešla v slovenske roke, tudi priskočila na pomoč.

Pred leti se je sklenilo, da bo vsa slovenska družstva, ki priredi veselico, dala nekaj deleža družbi. Le par slučajev je bilo, da se je to storilo, potem je ta lepa misel zaspala.

Na delo torej za našo milienko »Družbo sv. Cirila in Metoda«! Ne bi li bil mogoč kak koncert? Morda bi priskočila naša »Glasbena Matica« na pomoč, ki je že toliko dobrih namenov podprla s svojim krasnim zborom. Prosimo! Saj gre za obstanek tako važne narodne naprave. Ni potreben dober temelj za gradbo velike, važne stavbe? Zidarji, na dobro, resno delo!

Sokolstvo.

Izobraževalni odtok društva »Sokole« v Spodnji Šiški priredi v soboto 2. in nedeljo 3. avgusta dve gledališki predstavi. V soboto burki »Doktor Hribar«, Poljaki spisal g. A. Zvedro in »Ma! omestne tradicije«, spisal Steh Václav, prevel V. M. Zalar. V nedeljo pa se zaključit letošnja poletna sezona s slavnostno predstavo. I. del. Deklamacije II. del. »Za hčer«, drama v enem dejanju spisal Anton Funke. Obe predstavi se vršita v telovadnici šošenske šole. Predprodaja vstopnic v petek 1. in soboto 2. avgusta pri br. Simončiču, trgovcu v Spodnji Šiški in na dan predstave pri blagajni. Blagajna se odpre obkrat ob 420. uri. Začetek ob 20. uri. Pri obeh predstavah sodeluje godbeni odtok.

»Sokol« v Štepanji vasi vabi svoje člane, da se polnoštevilno in v kroju udeležijo javne telovadbe »Sokola II.«, dne 3. avgusta. Zdravo! — Odbor.

Sokol iz Št. Vite se vdeleži 3. avgusta javne telovadbe Sokola II. v Ljubljani. Bratje naj se zbero v krajih ob pol 2. popoldne pred vulgo Lorencom, Odbor.

Velik sokolski zlet se pripravlja za nedeljo, dne 31. avgusta t. l. na Laško. Zlet se vrši pod nadzorstvom Celjske sokolske župe. Istočasno se ustanovi na Laškem sokolsko društvo. Prosimo že sedaj vsa bratska društva, da nam naznanijo približno udeležbo radi morebitnih poseb. vlakov. Laško, kamor dosedaj še ni poletel Sokol, bo takrat pokazalo, da je izpremenilo svoje lice!

V nedeljo v Hribarjev gaj! Ponovno opozarjamo prijatelje sokolstva na nedeljsko javno telovadbo Sokola II. v romantičnem Hribarjevem gaju v Koleszi. Društvo, ki je v svojem članstvu pokazalo med vojno toliko odporne sile in toliko sokolske značajnosti, potrebuje ob vstopu k novemu delovanju moralne in gnotne pobude. Priprave za prireditev so v polnem teku in če ne bo vreme prekrizalo računov, obeta biti slavnost ena najlepših sokolskih prireditev letošnjega leta. Vadičeljski zbor, telovadci, članice, naraščaj in gojenke

se marljivo pripravljajo za nastop, pa tudi veselčni odtok neumorno dela, da preskrbi posetnikom nekaj uric domačega in neprislusljenega razvedrila. Bogato založeno srečolov bo nudil prijateljem Sokolstva priliko, da poskusijo svojo srečo. Tudi z jestvinami in pijačo je vse preskrbljeno. Podrobnosti so razvidne iz lepakov. Sedeži k telovadbi (I. vrste 3 K, II. vrste 2 K) se dobe v predprodaji pri bratu Milko Krapežu, urarju na Jurčičevem trgu.

Dnevne vesti.

Neosnovana domnevanja. Zagrebški »Obzor«, o katerem se ne more trditi, da bi bil baš najbolje informiran o naših razmerah, priobči članek, v katerem pravi med drugim: »Kakor se zdi, je v slovenski javnosti odbila zadnja ura takozvanemu medstrankarskemu miru. Strašna kulturna borba, ki se je razvila pred vojno med slovenskimi strankami namreč med slovensko liberalno in slovensko klerikalno stranko, se zdi, da se je pričela zopet razvijati. Lahko je bilo že vnaprej prorokovati, da bo ta boj z nova izbruhnil in sicer še z večjo ljutostjo, čim se najde za to povod. Kakor je to običajno, so vzroki za takšne borbe neprevidljivi in često služ najmanjša malenkost kot povod velikih bojev in katastrofalnih posledic. Tako se zdi, da se je razpasla ponovna kulturna borba med slovensko liberalno, danes Jugoslovansko demokratsko stranko in slovensko klerikalno, danes Veslovensko ljudsko stranko...« Splošno »Obzor« ima velike oči, toda od običajnega političnega boja do »strašne kulturne borbe« je še velik korak.

Iz 114. seje deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani z dne 25. julija 1919. Ustanove dežele Kranjske. Poverjenik za socialno skrb je vlada pooblastila, da sporazumno s komisijo za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave prevzame vse ustanove dežele Kranjske, ki spadajo v delokrog poverjeništa za socialno skrb. Poleg tega se pooblašča poverjenik za socialno skrb, da uredi v sporazumu s komisijo za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave imenovanih ustanov in stavi glede imenovanja za to upravo potrebne uradništva celokupni deželni vladi tozadevne predloge.

K stanovanjski bedi. Predsednik Prvega društva hišnih posestnikov ljubljanskih je deželni vladi predložil 27 predlogov, s katerimi bi se zamogo v najkrajšem času vsaj nekoliko odpo moči skrajni stanovanjski bedi v Ljubljani. Ker se zamore vsaj nekaj predlogov nemudoma izvršiti, jih bo trea brez odloga udejeviti in obupne stanovanjske razmere vsaj nekoliko ablažiti. Gotovo bo delo hitreje izvršeno, ako se sedaj o tem ne razpravlja v javnosti.

Osebnosti. Sprejme se gradbeni nadkomisar v p. inž. Josip Žužek kot pogodbeni uradnik v službo gradbenega ravnateljskega Rudarski inženir v p. Karel Brus se sprejme kot pomožni pogodbeni uradnik v začasno službo osrednjega urada državnih montaništnih obratov. Dr. Peter Jarnik se sprejme v začasno pogodbeno službo pri osrednjem uradu državnih montaništnih obratov. Dr. Fran Rostochar, začasni gimnazijski učitelj na državni gimnaziji v Mariboru se imenuje pravim gimnazijskim učiteljem. Živno-zdravnik Lovro Tepina se sprejme v državno službo kot vodja podkovske šole v Ljubljani. Absolvirani pravnik Anton Krljšek se sprejme kot konceptni praktikant v pripravljeno službo politične uprave v Sloveniji. Sindromont Viktor Šinkovec se sprejme kot ferjalni tehnik v službo v premogokopu Velenje.

Ravnatelj zdravilišča Rogaska Slatina. Nadravnatelj dr. Mulli zapusti svoje mesto. Posle prevzame novoimenovani ravnatelj tega zdravilišča, Franjo Herg.

Inženirska zbornica v Ljubljani. Sprejeta je naredba o ustanovitvi inženirske zbornice v Ljubljani.

Celjska cinkarna. Vlada je potrdila zvišanje prejemkov delavstva v celjski cinkarni.

Puškarška šola in preskuševalnica za ročno orožje v Borovljah se izroči v resort poverjeništa za uk in bogocastje.

Povišanje cene v brivskem obrtu. Z ozirom na to, da so brivci kljub vestranski dragotni za svoje delo le enkrat za malenkostno svoto zvišali cene in z ozirom na to, da se cene v brivskem obrtu v vsih drugih krajih večje, kakor tudi z ozirom na to, da je obstanek brivcev vsled vedno naraščajoče draginje resno ogrožen, so člani podpisane zadruge prisiljeni, da cene za postrežbo sedanjemu času primerno zvišajo. Nove cene, ki stopijo v veljavo 1. avgusta 1919, so sledeče: Briti 2 K, briti in česati 2 K 50 v, glavno briti 4 K, glavno umiti 3 K, vrat briti 1 K, lase vtrčiti s strojem 2 K, na frizuro 3 K, lase kodrati 4 K, lase osušiti s aparatom 1 K, brke izvečti 60 v, prirezovanje brade 2 K. Vse druge zahteve se posebej zaračunajo. Za postrežbo iz

ven hiše in striženje las v soboto, na praznik in dan pred praznikom se računa dvojna cena. Brivnice so vsak dan odprte od 7 ure jutraj do 418, od 414. do 19 v soboto in dan pred praznikom do 20 ure zvečer. Na praznik so brivnice odprte od 7 do 12 ure. Če delo trpi dalje, kakor so določene ure, se za pokritje stroškov cene primer no zvišajo. Vsak brivski mojster je proti globi dolžan držati se omenjenih cen in reda in istega dosledno držati. — Deželna zadruga brivcev in vlasurjarjev za Slovenijo s sedežem v Ljubljani.

Z Bleda nam pišejo: Vkljub skrajno neugodnemu vremenu je došlo semkaj že dokaj letoviščarjev. Privatna stanovanja so že skoraj vsa oddana. Med letoviščarji vzbujata posebno dval veliko pozornost t. j. ga. dr. Šusteršičeva, ki stanuje pri sorodnikih znanega Šusteršičevca Pibra iz Gorij in Alfred knez Windischgrätz, ki je baje dobil dovoljenje za lánnevno bivanje na Bledu. Privoščimo vsakomur, da si poišče svobodno za oddih letovišče, ki mu prija, ne moremo pa razumeti, da sta si imenovani osebi poiskali prav Bled, kjer prav gotovo ni primerno mesto za nji. Tako za go. Šusteršičeva, kakor za kneza Windischgrätzja bi bilo mnogo primernejše, ako bi si poiskala za letovišče kakšen kraj kjerkoli v zatišju, kjer bi jih nihče ne spoznal. Tu na Bledu pa jih pozna vsakdo in njuna navzočnost povzroča samo hudo kri.

Renitentni Kočevarji. Ko je bilo treba podpirati bivšo avstro-ogrsko v vojni zoper pravico, so Kočevarji kaj radi prispevali za vse potrebne in ne potrebne državne izdatke, ker so se tolažili, da bo zmagalo nemstvo in bodo dobili potem vso moč v svoji »deželici«. Zdaj jim pa davščine kar ne gredo izpod palca. — Avgust Jakliček iz Srednje vasi bi bil moral že davno plačati dohodninski davek, pa se še zmenil ni za to. Moral je priti davčni izterjevalec Schweiger po dohodninski davek, pa ga Jakliček še ni hotel plačati. Izgovarjal se je, da je šele pred kratkim prevzel posestvo in da mora plačevati davke še njegova mati Marija. Ta pa se je zopet izgovarjala, da ona ni več posestnica zemljišča, torej nima s čim plačati. Davčni izterjevalec je bil prisiljen zato zarubiti eno živinčce. Toda Jakliček mu je pred nosom zaloputnil vrata hleva in se široko vstopil pred nje, tako da izterjevalec ni mogel v hlev. Tudi je rekel Jakliček, da nima izterjevalec ničesar iskati v njegovem hlevu in da mu na noben način ne bo dopustil stopiti v hlev. Izterjevalec si ni vedel drugače pomagati kakor da je šel v Črne mošnjice po orožnike. Zdaj šele je zamogel opraviti izterjevalec svojo rubežen, toda zadnje besedo bo imela sodnja.

Zenitovansko zglasnico. Sprejeta je naredba, s katero se razvoljavlja po gubernijski naredbi iz leta 1832, upeljana institucija zenitovanskih zglasnic za vojvodnjo Kranjsko.

Zanimiva poljskuna vožnja na železnici. Dne 31. maj, srpana t. l. ob 15. uri 30 minut podvzame železnično ravnateljstvo na progi Ljubljana-Brezovica poljskuno vožnjo z velevažnim slovenskim izumom proti trčenju vlakov. Kot nevaren del proge bo veljal del proge od progovnega znamenja na Viču, katere bo stala na »stojl« pa do Brezovice. Strojevodja bo skušal uiti s strojem mimo progovnega znamenja proti Brezovici — toda stroj bo začel v trenutku preteče nevarnosti sam zavirati in dajati dolgo vrsto kratkih žvižgov v znamenje, da se ima vlak takoj ustaviti. Poskuse se lahko opazuje zunaj zapornice prelaza državne ceste na Viču.

Železniška nesreča na progi Špilje. Ljutomer, V ponedeljek 23. t. m. skočil je zadnji večerni vlak med Gornjo Radgono in Radenci iz dosedaj še neznanega vzroka s tira. Na veliko srečo ta nesreča ni zahtevala nobenih žrtve. Lahko ranjen je bil le strojevodja. Stroj in prvi vozovi so zelo poškodovani. Na lice mesta prihitelo je takoj na pomoč vrlo moštvo 1. baterije ljublj. topn. polka, ki se nedaleč od mesta nesreče nahaja v postojanki, pod poveljstvom ognjičarja T. Vahtarja. Poveljstvo v Radgoni, obveščeno po postojanki prve baterije ljublj. topn. polka potom bojnega telefona, poslalo je takoj na lice mesta 4 vozove in zdravnika. Potniki tresli so se od strahu in veselja, da so enkrat tako srečno odnesli kožo. Ob 23. uri prišel je pomožni vlak iz Ljutomer, ki je prevzel železniško osobje, a potniki odpeljani so bili v Ljutomer z vozovi, katere je stavilo na razpolago mestno poveljstvo v Radgoni.

Perišče na Prulham. Pišejo nam: V drevovedu pred Prulhami so postavili leseno barako, kjer je spravljeno tesarsko orodje in druga priprava. Da ponoči kdo ne vlomi, spi v baraki čuvaj. Tam imajo nekaj železnih pontonov, katere zbijajo skupaj po dva in dva, na vrhu pride pa lesen oder. Ti splavi bodo služili za dovažanje raznega materiala za dela poglobljenja Ljubljanske. Redna dela se seveda letos ne bodo še pričela. Hkrati bodi pripomenjeno, — preje so bile vse tozadevne prošnje zastoj — da prebivalstvo ki

stanuje na Prulah, Karlovski cesti, Grubarjevem nabrežju in v tamošnjem okolišju sploh, silno potrebuje perišča. Ker je v Grubarjevem prekopu že napravljena škarp, bi bil za perišče najpripravlnejši prostor pri odcepu Grubarjevega prekopa od Ljubljane, kjer ženske že sedaj perejo. Če se pa še tu napravi škarpa, da se ne bo moglo do vode, bode prebivalstvo kljub temu, da ima vodo pred seboj, moralo imeti umazano perilo. Mislimo, da se bodo vsaj v naši novi državi bolj ozirali na potrebe prebivalstva, kakor v maehi Avstriji.

Na Dunaju je umrl upokojeni senatni predsednik najvišjega sodišča dr. Ignacij Pevet, doma iz Vojnika pri Celju. Služboval je pri okrožnih sodiščih v Celju in Mariboru. Bil je sicer rojen Slovenec, a vendar zagrizen nemški. Kot tak je splezal do najvišje stopnje birokratske lestvice v Stari Avstriji.

Samomor — svetnika Schescharga. Dunajski listi poročajo: Ministerjalnega svetnika v državnem uradu za poljedelstvo in gozdarstvo dr. Maksa Schescharga so danes dopoldne našli v postelji obesene s robcem. Rojen je bil v Trebnjem na Kranjskem leta 1870. Po prevratu je bil nervozno razburjen, ker bi se moral preseliti na Kranjsko.

Ubogi kostanj! Komaj je po naših nasadih divji kostanj začel delati sad (zadela vati), že ima zopet svoje stare sovražnike. Razposajena otročad klata sacež trumoma, pleza na drevesa, trese in trga, kakor da bi bili dvoredni edino v to svrhu zasajeni. Če že starši nočejo proti temu ukreniti ničesar, bi mogoče vendar stvari služilo dobro, ko bi n. pr. tim razposajenim nadobudnim kak varnostni organ ali sploh kak starejši človek ob dani priliki prav pošteno navil ušesa. Mislimo, da bi to precej pomagalo.

Poročilo se je včeraj v Ljubljani g. Janko Kos z gospodino Mici Šifrerjevo. Bilo srečno!

Tihotapstvo na Gorenjskem. Z Gorenjskega nam poročajo: Po Gorenjskem zlasti v radovljiskem okraju hodijo od vasi do vasi kupci, ki pridno kupujejo konje pod pretvezo, da jih nujno potrebujejo Korošci, ki so bili nedavno tega osvobodeni izpod nemške jarma. To pa je samo pretveza, ker v resnici gredo vsi ti nakupljeni konji tihotapskim potom preko meje v Avstrijo. Opozarjamo na to delovanje naše oblasti in jih pozivamo, da stopijo tem ljudem odločno na preste.

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Ljubljano in okolico. V preteklem tednu od 20. do 26. julija 1919 je iskalo delo 143 moških in 68 ženskih delavskih moči. Delodajalci so iskali 190 moških in 38 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 90. Pri vseh podružnicah Državne posredovalnice za delo je od 1. januarja do 26. julija 1919 iskalo delo 11.063 delavskih moči, delodajalci so pa iskali 9606 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 3383. Delo iščejo: pisarniške moči (643), trgovski sodrujki in sodrujke (224), pisarniških in uradnih slug (218), služkinje in kuharice (185), natakariji, natakarice, peki, mlinarji, mesarji, dninarji, dninarice, hišniki, poljski in tovarniški delavci in delavke, strojni ključavničarji, mehničarji, elektrotehnikarji, monterji, šivilje, mlazarji, sedlarji, strojniki, kurjači itd. Delo je na razpolago: služkinjam (119), težakom, hlapcem (101), poljskim in vinogradniškim delavcem in delavkam, pletarjem in pomožnim delavcem, mizarjem, zidarjem, tovarniškim delavcem, slikarjem, usnarjem, žagarjem t. t. d.

Hišni posestniki ljubljanski se vabijo, da se radi primerne ureditve najemščin nemudoma zglaste v pisarno Prvega društva hišnih posestnikov, Štejnburgova ulica št. 4, od 6—7 ure zvečer.

Umorjen orožnik. V Čadramu je v noči dne 27. umoril neki Miha Perkič orožnika Tomaža Kobala, doma z Gorenjskega. Sunil ga je trikrat z bajonetom v hrbet, Kobal je bil na mestu mrtev. Zločinec je pobegnil proti Slovenski Bistrici.

V Velikoven se je ponesrečil železniški skladiščnik Ivan Jaklič. Padel je s svojega stanovanja in se težko poškodoval. Zlomil si je desno roko. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico.

Aretirali so v Opločnici ondotožnega učitelja Hrena, ki je osumljen, da je izvršil razne tatvine in goljufije. Hren je osnoval v Opločnici nemško pevsko društvo. Po prevratu pa se je delal navdušenega Jugoslavana.

Umrla je v Gameljah gđ. Silva Orehek N. v m. p.

Vremensko poročilo.

Vilina ud morjem 300-2

Srednji zračni tlak 736 mm

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
30.	2. pop.	736.8	17.4	brezvet.	dež
31.	9. sv.	736.9	16.7	.	oblačno
31.	7. sv.	738.3	14.4	.	megla

Padavina v 24 urah 1.5 mm
Srednja večerjska temperatura 16.2°, normalna 19.9°. — Vremenska napoved za jutri: Večina lepo, mirno toplo vreme, lokalne nevihte.

Kultura.

Kvartet članov slov. opere iz Ljubljane priredi v petek 1. avgusta 1919 koncert v veliki dvorani državnega zdravilišča v Rogški Slatini s sodelovanjem opernega pevca g. Leopolda Kovarja.

Ljubljanski dijaki vprižore v soboto in nedeljo dne 2. in 3. avgusta v »Našem domu« v Trzinu burke: »V. ječi«, »Anarhist« in »Rdeči nosovci« ter v nedeljo »Dimež«, narodno igro s petjem v šestih slikah, vsakokrat ob 8. zvečer, Vabi se k obilni udeležbi.

Makole. Tukaj se priredi v nedeljo 3. avgusta t. l. Vodnikova slavnost. Na sporedni govor, veseloigra »Županova Micika« in burka »Raztresenec«. V odmorih svira godba. Čisti dobiček je namenjen za šolske potrebe in Malgajev spomenik.

Pevsko društvo v Radgoni. Dne 23. t. m. smo ustanovili v Radgoni v gostilni g. Karla Genurja poprej »avstrijski cesar« slovensko pevsko društvo, pri katerem so bili enoglasno izvoljeni sledeči gospodje, gospe in gospičice: dr. Radovan Brenčič, predsednik, dr. Fran Steinfelner, podpredsednik, Ludovik Klinc, tajnik, Fran Domanjko, blagajničar, Janko Čirč, pevovodja, Berta Menhart, arhivarka, Jernej Vengust, Hubert Jurkovič, Mijo Potočnik, Josip Rančigaj, Marica Domanjko, Genofe Horvat, Anica Trojnik, odborniki, Franc Sever in Ivo Malgaj, računski pregledovalca.

Gospodarstvo.

Letina. Po poročilih, ki jih dobiva ministrstvo za poljedelstvo vsak mesec, je stanje setve prav dobro. Zlasti dobra je pšenica in ječmen v Južni Srbiji, sadije pa bolj malo.

Trgovinske inspekcije. Vsled sklepa ministra za trgovino se bodo ustanovile nove trgovinske inspekcije v Zagrebu, Sarajevu in Ljubljani, ki bodo imele nalogo, kontrolirati trgovino in delovanje denarnih zavodov v njihovih teritorijih. — LDU.

Moka. Večja količina moke je došla v Beograd za ministrstvo za prehrano in obnovu. LDU.

Bencin. Ministrstvo za prehrano je podvzelo s sodelovanjem vojnega ministrstva nujne korake za prevoz bencina, ki je došel iz Amerike na Reko. — LDU.

Čekovna imovina in poštahranilnične vloge na Dunaju. Vsled tožadnih vprašanj se je predsedstvo deželne vlade obrnilo na tujakinski čekovni urad in na delegacijo ministrstva financ ter dobilo naslednji odgovor: Delegacija ministrstva financ v Ljubljani je s pozivom z dne 29. marca 1919 objavljeno v uradnem listu št. 70, odredila, da se bo na prošnjo vsakega posameznika čekovna imovina, katero ima pri dunajski poštahranilnici, prenesla na čekovni račun finančnega ravnateljstva v Ljubljani. Ta prenos bo izvršila dunajska poštahranilnica. Ko bo to izvršeno, se bo imovina posameznih lastnikov dunajskih poštahranilničnih računov pripisala na njih račune pri čekovnem uradu v Ljubljani, ali pa se jim bo izplačala vsa imovina v gotovini. — Čekovni urad je vse čke, ki so mu bili poslani na podlagi tega poziva, pregledal, uredil, ter jih ima pripravljen, da jih lahko takoj odpošlje dunajski poštahranilnici, kadar bo to odredilo poverjenosti ministrstva financ v Ljubljani. Kakor pa je razvidno iz pojasnila tega poverjenosti v časopisih, se ta prenos ne more izvršiti, ker nemška Avstrija še ni razveljavila svojih zapornih odredb. Pričakovati je, da se to zgodi že s podpisom mirovne pogodbe, dotlej pa je vsak korak brez uspeha in v teh vnanje političnih razmerah stoji tudi edini vzrok, da se je stvar do sedaj zavlekla. To glede prenosa čekovne imovine. Glede prenosa hranilnih vlog pri dunajski poštahranilnici se dosedaj še ni ničesar ukrenilo. Poverjenosti ministrstva financ pripravlja tudi glede hranilnih vlog sličen poziv, kakor je bil oni v Uradnem listu št. 70. Do objave tega poziva pa do sedaj še ni prišlo iz istih razlogov, kakor jih je objavilo poverjenosti ministrstva financ glede prenosa čekovne imovine. Vseled tega ne preostane drugega, kakor da stranke počakajo, dokler ne izide v Uradnem listu tožadveni poziv poverjenosti ministrstva financ v Ljubljani in da čekovni urad ne more imovine in tudi ne hranilnih vlog uradnim putem prenesti z Dunaja v Ljubljano, ker je to privatno pravna zadeva, o kateri vsak posameznik sam odločuje. Ko bo denarni promet z Nemško Avstrijo odprt in se čekovna hranilna imovina pri dunajski poštahranilnici ne bo nahajala več pod zaporom, bo čekovni urad lahko preskrbel prenos te imovine v domovino za stranke, katere mu bodo doposlale potrebna pooblastila.

Podružnica ljubljanske kreditne banke v Celovcu se je vsoled izpraznila Celovca po jugoslovanskih oblastih preselila začasno k centrali v Ljubljano.

Ljubljanska kreditna banka. V smislu sklepa občnega zbora z dne 5. maja t. l. zvišuje Ljubljanska kreditna banka svojo delniško glavnico od 15 milijonov na 20.000.000 krom s tedaj 12.500

novih delnic v nom. znesku 5.000.000 krom. Subskripcija novih delnic se vrši od 1. do 31. avgusta t. l. Natančni pogoji so razvidni iz današnjega inserata.

Najnovejša poročila.

(Naša izvirna poročila.)

VELIKA BOLJŠEVIŠKA ZAROTA V ZAGREBU RAZKRITA.

Zagreb, 31. julija. Včeraj ponoči ponoči je policija zasledila v neki hiši na periferiji Zagreba nekega Diamantensteina iz Budimpešte, ki je zbral okoli sebe mnogoštevilno gručo najslabših elementov. Ta družba obstoja večina iz individuijev, ki so bili že radi tatvine ali ropa kaznovani ali pa od policije preganjeni. Diamantenstein je v svrhu svojega delovanja najel celo hišo in spravil v to hišo tiskovine, plakate in brušne revolucionarne vsebine. Vsebinska plakatov je bila večina, naj ljudstvo ustane, naj odstrani vsa oblastva, naj oropa in pobere vse, kar pride pod roko ter vsi vstvari boljše vladov. Brošure, plakati in letaki so po svoji vsebini proti jugoslovanski državi. V tej hiši se je tudi Diamantenstein razen tega konfiscirala velika množina denarja, katerega je dobil Diamantenstein iz Budimpešte v svrhu agitacije in podkupovanja. S konfiskacijo tega materiala se je razkrila velika boljše vladov zarota v Zagrebu. Ugotovilo se je, da je bila pobuna v Varaždinu v tesni zvezi z Diamantensteinovo akcijo. Diamantenstein in vsi njegovi drugovi, ki so po večini radi ropa ali tatvine predkaznovani, so pod ključem. Preiskava se nadaljuje.

BREZ DEMOKRATOV VLADA NEMOKATOV.

Zagreb, 31. julija. Potovanje ministrskega predsednika Protića v Zagreb, v kolikor je bilo to v zvezi s politično — strankarskimi nameni, ni doseglo zaželenega uspeha. Razgovori z »Narodnim klubom« so se vršili brez vsakega pozitivnega rezultata. Protiću je tudi to pot jasno pokazal, da tako on, kakor njegova stranka še vedno misli, da je absolutna gospodarica v državi, kateri se morajo vsi drugi politični faktorji brezpogojno podrediti. Nikakor se ne more sprijazniti z mislijo, da bi mogla poleg radikalcev imeti besedo v važnih državnih stvari tudi še kaka druga politična stranka. Zanimivo je, da Protić celo v Zagrebu ni mogel zatajiti intranzigentnosti, ki je zastopajo njegovi strankarski pristaži v narodnem in političnem pogledu. Končno se je tekom razgovorov povdarjalo, da zveza radikalcev z Narodnim klubom itak ne bi mogla imeti na sestavo kabineta odločilnega vpliva, ker bi vsebovala le 1/2 članov Narodnega predstavništva. Posebno se je opozarjalo, da bi bila sestava nove vlade brez Demokratske zajednice, ali celo proti njej, sploh nemogoča. Razmišljalo se je tudi o možnosti uradniškega kabineta, da bi se tako našel izhod iz zagate, v katero je zašla radikalna stranka. — Kakor se čuje, se vrne ministrski predsednik Protić še danes, v četrtek zvečer.

KOALICIJA PROTI RADIKALCEM?

Beograd, 30. julija. Iz nazorja krize se čimdalje bolj jasno vidi, da ostajajo staroradikalci (Protić — Pašićeva stranka) vedno bolj osamljeni in da se jim dosedaj ni posrečilo dobiti niti ene stranke kot zaveznice. Vse kaže, da se bo sestavila nova vlada brez radikalcev, da bodo v koaliciji zastopane vse važnejše parlamentarne skupine. Parlamentarno vodstvo »Demokratske zajednice« vodi z največjo energijo razgovore z vsemi merodajnimi faktorji in ima zaznamovati že lepe uspehe. Včeraj se je vršila važna konferenca ministrstev. Demokratske zajednice z dr. Korošcem, včeraj pa so bili pozvani v Beograd zastopniki Narodnega kluba. Pričakuje se, da se bodo osebna nasprotstva, ki so bila dosedaj glavna ovira sporazuma med Demokratsko zajednico in Narodnim klubom, popolnoma poravnala in da se bo našla primerna platforma za skupno delovanje v bodoči vladi.

VZPOSTAVITEV ZVEZ MED NEMČIJO IN JUGOSLAVIJO.

Beograd, 30. julija. Med Nemčijo in Jugoslavijo se vzpostavi takoj po ratifikaciji mirovne pogodbe zveze. Nemški poslanik pri naši vladi v Beogradu bi postal bivši socialistijski poslanec Wendel.

KOMBINACIJA GLEDE NOVEGA KABINETA.

Zagreb, 31. julija. Današnji »Obzor« prinaša kombinacijo novega ministrstva v Beogradu, v katerem bi bil Pašić ministrski predsednik, a ministar zunanjih poslov Trumbić kot član Narodnega kluba. V ministrstvu bi bilo 9 demokratov, dva člana Jugosl. kluba in en član Narodnega kluba.

ZAVEZNIŠKE ČETE ZA REKO.

Rim, 29. julija. »Popolo D' Italia« javlja iz Pariza, da je na predlog ministrskega predsednika Clemenceaua odplulo proti Reki več angleških, ameriških in francoskih bojnih ladij, polnih vojaštva. Italija ne bo vršila na Reki tako dolgo nikakih suverenih pravic, dokler se položaj ne razbistri.

RADI MADŽARSKIH OFENZIV PROTI ROMUNIJ.

Pariz, 28. julija. Najvišji zavezniški svet je imel včeraj sedjo, v kateri je

razpravljalo o položaju, ki ga je ustvarila madžarska boljše vladov ofenziva proti Romuniji.

POVRATEK FRANCOSEKIH ČET DOMOV.

Pariz, 29. julija. Francoske čete, ki so se borile na ital. fronti od meseca oktobra 1917 naprej, so jeli transportirati v domovino. Vsak dan odide ta dva posebna vlaka. Zadnje francoske čete zapuste Italijo 31. t. m.

PROTI BOLGAROM.

Pariz, 28. julija. Glasilo ministrskega predsednika in predsednika mirovne konference Clemenceaua »L'Homme Libre« priobčuje članek, v katerem zahteva, da se nastopi proti Bolgarom, »tem balkanskim Prusom«, z vso strogostjo in odločnostjo. Njihovo divjanje med vojno, grozodejstva, ki so jih izvršili, zahtevajo, da se profilnim zavarujejo vsi sosedi. Zato je treba, da se rektificira meja pri Caribrodu ob železniški progi Niš — Carigrad, kakor tudi meja ob Strumici ter se s tem da kraljestvu SHS strategična možnost za obrambo.

Vesti LDU.

KO ZAPUŠČAMO CELOVEC.

LDU, Celovec, 30. julija. Mnogo korporacij in uglednih zasebnih privatnih oseb kakor tudi več občin iz celovške okolice je storilo pri koroški deželni vladi korake, da bi se preprečila zopetna zasedba mesta in okolice po nemški avstrijski ljudski brambi, ki se je odlikovala s plenitvami in razuzdanostjo. Koroška deželna vlada je uvidela potrebo, izjaviti v oficialnem komunicelju, da bo nemškoavstrijsko orožništvo zasedlo Celovec in nje okolice.

LDU, Celovec, 29. julija. (Uradno).

Pogajanja, ki so se vršila meseca julija na temelju sklepa interaliranega vrhovnega vojnega sveta v Parizu med interalirano komisijo za premirje v Celovcu in vojaškimi zastopniki kraljestva SHS, kakor tudi med ententno misijo in vojaškim zastopstvom Nemške Avstrije na drugi strani, so dovedla do določitve nastopne demarkacijske črte med nemško-avstrijskimi četami in četami kraljestva SHS na Koroškem. Murnovec (Maroška peč), Malešir (1817), Pollana (660), do Drave nasproti Skočdola (Gottestal), potem Drava do 1 km vzhodno od Rožeka, potem Vrbsko jezero južno od Vrbe ob jezeru (Velden) sredi Vrbskega jezera, Jezerica (Glinica, Vankart, Glanfurt), potem Glinja (Glan), Krka do približno 1 km južno od St. Janža nad mostičem (St. Johan), potem politična okrajna glavarstva Velikovec, čez Spejkogel do Kaspersteina, potem severno od vasi Hirst (Hart), zapadno ob železniški progi do zapadno od Pettstätten in potem južno od cerkve sv. Magdalene do Košenjaka (Hünkerogel). Na podlagi te pogodbe se umaknejo čete kraljestva SHS v odsek vzhodno od Vrbskega jezera na zgoraj imenovano demarkacijsko črto, v odseku jugozapadno od Vrbskega jezera pa se umaknejo v svoje postojanke na novi demarkacijski črti. To gibanje se izvrši danes, dne 31. julija.

ROMUNI GREDO NAD BUDIMPEŠTO.

LDU, Deutschaltenburg, 30. julija. (Brezlično.) Kakor javlja romunski dopisni urad Dacia iz Bukarešte, pravijo bukareški listi, da je treba na vsak način izvršiti vojaški pohod v Budimpešto. »Adeverul« izjavlja, da bo Romunija sama brez vsakršne pomoči entente izvedla to akcijo.

POGODBA ZA BOLGARIJO.

LDU, Lyon, 31. julija. (Brezlično.) Vrhovni svet zaveznikov se je v svoji včerajšnji seji pečal z mirovno pogodbo, ki je namenjena Bolgariji, ko je bil odobril gospodarske določbe, ki jih je izdelala strokovna komisija, se je lotil teritorialnega problema. Zasljal je predvsem Venizelos, ki je pogrčal o mejah Grške. Predsednik Venizelos je govoril zlasti obširno o grozovitostih, ki so jih zagrešili Bolgari na grškem prebivalstvu v Macedoniji, ter prečital tudi nekaj izvlečkov iz poročila komisije, ki je preiskavala te dogodke. — Vrhovni svet alirancov se je bavil nadalje s prošnjo nemško — avstrijske mirovne delegacije, naj se ji podaljša rok za predložitev odgovora. Sklenil je, da se ji podaljša rok za teden dni.

Razne stvari.

* Radi omega vinarja. Kmet Milan Čukec iz občine B. je bil prejel nalog od pristojnega bivšega o. kr. davčnega urada, naj v teku osmih dni prinese plačilo zaostalega davka za leto 1914.

Milan Čukec je šel plačat zaostali davek 9 K 99 v. Davčnemu uradniku je položil na mizo desetak (10 K). Na to je prejel od uradnika pobornico o plačilu in 1 v. (eden vinar) nazaj. Milan Čukec, znan kot hudomušnež, je zavrnil s ironičnim nasmehom na mizo mu položeni vinar, rekoč: »Ta vinar darujem visokoslavnu finančnemu erarju in odšel. Uradnik, ki je slovel kot svet, pošten in natančen mož, je s tem prišel v hudo sramoto. Dolgo premišljujoč, je tudi svoje soursadnike brezuspešno ispraveval za svet, kaj naj stni v tej kočljivi sedmi šol davč-

ga urada je končno došlo do sadevo predložitve v razsodilo okrajnemu finančnemu ravnateljstvu. Pa tudi okrajno finančno ravnateljstvo ni vedelo, kako rešiti ta redki slučaj. Takoj k seji poklicani uradniki so sklenili predložiti sadevo deželnemu finančnemu ravnateljstvu v nadaljno uradno poslovanje in rešitev. Glede tega so spisali novo obširnejše poročilo, broječe 18 pol. Deželno finančno ravnateljstvo je sklenilo to velevažno sadevo predložiti nemudoma višjemu deželnemu finančnemu ravnateljstvu v razsodbo. Ta novi akt je obsegal 28 pol. Milnulo je potem šest mesecev in ni bilo nikake rešitve. Končno pa je vendar prišel velik zavoj. Odprši zavoj, so našli sledečo rešitev: »Št. 895-219—XXXV. Davčnemu uradu se nalaga, kmeta Milana Čukca, koji je podaril finančnemu erarju eden vinar, v tamošnji urad povabiti ter mu podarjeni vinar — vrniti — z opomnjo, da finančni erar, z ozirom na malenkostni dar, tega ne sprejme. — Ako bi se davkoplačevalec Milan Čukec na trikratno vabilo ne odzval poklicu, naj se ga po orožništvu dovede v davčni urad in zaukazano izvrši.« Pa Milan Čukec, na trikratno vabilo, se ni odzval davčnemu uradu. Po glavarstveni intervenciji se je končno oglašil na davčnem uradu, tam položil pobornico o povrnjenem vinarju ter ga utaknil v žep in z glavjo zamajal in smejoč se odšel.

* Pisma iz Amerike za Nemčijo. Ker je sedaj zopet odprt promet za pisma med Ameriko in Nemčijo, se je nagomililo toliko pism iz Amerike, da je samo jeden škandinavski poštni parobrod odpeljal v Evropo 850.000 pism za Nemčijo.

* Ameriški vojak so odpeljali s seboj precej Evropejci. Dočim se jim je to pustilo na Francoskem, je pa v Koblencu par stotin Amerikancev moralo pustiti doma svoje nemške ljubice, ker je ameriška vlada rekla, da pred ratifikacijo miru ne prizna veljavnosti ameriško — nemškega zakona.

Aprovizacija.

Ameriško blago za otroke do tretjega leta se bo delilo v aprovizacijskem skladišču pri Mühleisnu na Dunajski cesti po sledečem redu: Na zelene izkaznice za otroke do tretjega leta: št. 1—600 dne 1. avgusta od 8. do 11. dopoldne; št. 601—1200 dne 1. avgusta od 2. do 5. popoldne; št. 1201—1800 dne 2. avgusta od 8. do 11. dopoldne; od št. 1801 naprej dne 2. avgusta od 2. do 5. popoldne. Za vsakega otroka se plača 1 kromo za režijske stroške in se dobi: 60 dkg kakava, 75 dkg sladkorja, 65 dkg moke in 5 pušic kondenziranega mleka. Nadaljni spored se objavi v listih.

Društvene vesti in prireditve.

Abstinenčni sestanek se vrši dne 1. avgusta od 17. do 18. popoldne. Prosi se zanesljive udeležbe. Odbor.

Slovenski Rdeči križ. Jutri v petek 1. avgusta 1919 se vrši odbora Slov. Rdečega križa izredna seja ob 16. uri (4. popoldne) v posvetovalnici mestnega magistrata.

Godba in pevski zbor Z. J. Z. prirediti v nedeljo, dne 3. avgusta ob 15. uri v prostorih telovadnega društva »Sokol« na Jesenicah veliko vrtno veselico.

Zveza trgovskih nastavlencev naznanja, da se vrši članski sestanek v četrtek, dne 31. julija 1919 ob pol 20. uri v Ljudskem domu, II. nadstropje. Z ozirom na to, da se v zadnjem času med kolegi kakor tudi po časopisu raznašajo razne neistinite vesti o delovanju društva ter o glavnem odboru, pričakuje odbor, da se vsi člani »Zveze« sestanka zanesljivo udeležijo. Glasom pravil imajo članski sestanki namen, da se na njih razpravljajo o družbenih zadevah, in odbor pričakuje, da se sigurno udeležijo sestanka tudi oni nezadovoljnejši, ki imajo pogum pisati anonimna pisma in priobčevati nepodpisane članke, v katerih kritizirajo delovanje »Zveze« ter nam na sestanek pridejo s pametnimi predlogi. Zveza trgovskih nastavlencev na slov. ozemlju.

Mizarji iz ljubljanske okolice se tem potom vabijo, da pridejo v svrhu nakupa mizarjskih potrebščin, v nedeljo to je 3. avgusta ob 3. popoldne v gostilno Košir, Tacev pri St. Vidu. Priidite vsi, katerim je do nakupa tako manjkajočega blaga, kakor so ravno mizarjske potrebšchine. Vsi mizarji sigurno na sestanek. — Eden za vse.

Narodna čitalnica na Vranskem praznuje 2. in 3. avgusta t. l. svojo 50letnico. V soboto, zvečer uprizori Ciril-Metodova podružnica v proslavo 50letnice Finžgarjevo igro »Naša krite«. V nedeljo popoldne se vrši na vrtu gostilne »Slovanc« velika ljudska veselica s sodelovanjem raznih društev. Pri veselici sodeluje tamburaški zbor in orkester »Glasbenega društva« iz Zagorja ob Savi. Pevske točke izvajata pevsko društvo »Vranska Vilga« in mešani in moški zbor »Glasbenega društva« iz Zagorja. Za to ljudsko veselico vlada od kranjske meje pa tja do Celja veliko zanimanje in obeta biti velikanska udeležba. Storilo se bo vse, da se bo občinstvo izborno zabavalo in da bo vestransko dobro in solidno postreženo.

Društvo inženjerjev v Ljubljani ima v petek 1. avgusta družinski večer v verandi hotela »Union«. S člani so vabljeni torej tudi njih cenjene soproge k polnoštevni udeležbi. Sestanek ob 20. uri. Posebnih vabil se ne bo dostavljalo. Tedenski sestanek ta četrtek odpade.

Občni zbor Ciril-Metodove podružnice Stična-Višnja gora-St. Vid se bo vršil v nedeljo 3. vel. srpanja popoldne ob pol 7. uri pri gospodu Bršnjaku, trgovcu, Ivanova gorica pri Stični. Spored: 1. poročilo tajnika, 2. poročilo blagajničarke, 3. volitev novega odbora. Zeleti je prav obilne udeležbe, da potem izvoljeni odbor zamore nadomestiti, kar je bilo zamujenega med vojnim časom za prepotrebno našo šolsko družbo.

Društvo obrtnikov in obrtna zadruga v Kranju se ob priliki svoje veselice in obrtniškega zborovanja dne 20. julija t. l. najpriznanejši zahvaljuje vsem veleocenj. darovalcem dobrot, tort in denarnih prispevkov, vsem gospod in gospodičam ter darovalcem leš in drugih potrebščin, vsem meščanom, ki so tem potom razobesili zastave, končno vsem tukajšnjim in zunanjim udeležencem ter obrtnim društvom, ki so posetili naš prvi obrtni dan in s tem pripomogli do sijajnega uspeha. Odbor.

Narodna Čitalnica v Ribnici uprži dne 2. avgusta ob 20. uri 15 min. in 3. avgusta ob 15. uri 30 min. v Arkovem salonu F. S. Finžgarjevo »Verigo« Gostje dobro došli!

S shoda poštinih nastavlencev. V torek, dne 22. julija se je v Ljubljani v Narodnem domu vršil jako dobro obiskan shod poštinih osebja vseh kategorij, katerega je sklicala Zveza poštinih organizacij v Ljubljani. Celotno poročilo bo priobčeno v strokovnem glasilu. Predsednik Zveze g. Urbančič je kot član delegacije v Beogradu poročal o skupščini vseh poštinih nameščenec v kraljevini SHS, katerega se je vršila od 12. do 13. julija 1919. Najvažnejši sklep skupščine je ujedinitelj vseh poštinih organizacij naše kraljevine v enotno Zvezo s sedežem v Beogradu. Pokrajinske organizacije na sedežu poštinih ravnateljstev ostanejo še nadalje, ki pa volijo vsaka po dva člana v skupen odbor. Dalje: Nove draginske doklade so zagotovljene. Vlada predlaga, da se šteje vsem nameščencem brez

razlike kategorij in pokrajin pet vojni let, za deset v pokojnino. Regulativni plač, ali takozvana »mala pragmatika« izide v roku dveh mesecev. Ustanovitve poštine konzumnega društva, za kar da vlada 50.000 K kredita, brezplačen dovoz živil in drugega blaga po železnicih za to društvo. Izmed 27 točk resolucije, katere se je na skupščini predlagala, sprejela in izročila ministrom ter poslancem so najvažnejše: 1. Nabavni prispevek za obleko in obutev po 1000 K in po 200 K na vsakega rodbinskega člana, 2. Popolno zenačenje plač vsem nameščencem v vseh pokrajinah kraljevine SHS, z ozirom na predizobrazbo, 3. Popolno zenačenje ženskega osebja z moškimi osebjem, 4. Sodelovanje pri ministru v vseh stavekih in strokovnih vprašanjih, 5. Službena doba se šteje od dneva nastopa, 6. Služabništvo se ima takoj rešiti vprašanje glede službene obleke po že predloženih spomenicah, 7. Dopusti se dovolj takoj in sicer do 10 službenih let po 4 tedne, za 15 let 5 tednov, za 20 let 6 tednov, za petindvajset let po 7 tednov in dalje po 8 tednov, 8. Železniške legitimacije za znižano vožnjo se dovoli vsem nameščencem in

njih rodbinam. 9. Selaki sluge in pismo-noši se zenačijo s državnimi slugami, 10. Službena doba se skrajša na dobo 30 let. Dodatno poročilo k poročilu predsednika je podal podpredsednik gosp. Ulepič, kateri je sklical stališče ministrstva napram uslužbenstvu, zlasti glede nepragmatičnega osebja.

Društvo odvetniških in notarskih uradnikov za mariborsko okrožje je imelo dne 20. julija 1919 ustanovni občni zbor v Mariboru ob številni udeležbi. Novi odbor je bil soglasno izvoljen: Dragotin Gilčvert, predsednik, Stefan Dergas, tajnik, Franjo Moškon, blagajnik, Franjo Moreše, Pavla Rebol, odbornika, Martin Planinšek, namestnik, Anica Celan, namestnica. Nadzorstvo: Hinko Krištof, pisarnovodja v Ptuj, Jos. Lorber, pisarnovodja v Slov. Bistrici. Članarina znaša mesečno za redne člane s plačo nad 400 K 4 K, od 400 do 600 K 2 K, pod 400 K 1 K, podporni člani mesečno 4 K, ustanovniki enkrat za vselej 100 kron.

Gasilska župa žalska je na svojem izrednem občnem zboru v St. Petru sklenila naročiti včlanjenim društvom »Gasilca« za članstvo proti naročnini neposredno pri »J. G. Z.« v Ljubljani. V drugi polovici avgusta

pride drugi izlet v Laški trg, ali pa v prvi pol. septembra v Trbovlje. Načelstvo pozivlja društva na mnogobrojno udeležbo povodom poseta N. Visočanstva prestolonaslednika v Celju ter polnoštevno zastopstvo celega zveznega odbora v Ljubljani. Tov. društvu v St. Petru se izreka za točno izvedeno gasilno vajo pohvala. Vsa društva prijavijo datum svojih prireditve župnemu načelniku. Odbor.

Poizvedbe.

Zatekla se je mlada psica »Florica«, bela s črnimi lisami. Znamka 607. Nagrada se da v Ljubljani. Polj. c. 55. Zabiak. 7460

Svarilo pred nakupom! Ukradeni je bilo par kompletnih konjskih oprem (to je komati, uzde, vajeti). Obvestilo proti nagradi v Ljubljani. Poljanska cesta 57.

Kdor bi kaj vedel o gd. Justu Terjak iz Sv. Križa pri Trstu, ki je služil v Zagrebu, se naproša, da sporoči to meni pismeno ali osebno. A. Rencelj, železničar v vagonu zad za glavnim kolodvorom v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

obro ohranjen pianino in nov harmonij se prod. Radeckega cesta šte. 1, Ljubljana. 7463

Dobra kuharica se takoj sprejme. Poize se v Ljubljani Poljanska cesta 57. 7461

Pisalni stroj, Smith-Premier, z latinsko in cirilico se ceno prod. Srebotnjak, Kolodvorska ulica 31. 7472

Iščelo se struparski in klinčavničarski mojstri. Ponudbe na strojne tovarne in livarne d. d. Ljubljana. 7465

Moško sedlo kuni po zmernih cenah. Griško oskrbnistvo, Mura Dolensko. 7466

Zložljivi stoli in nekaj mix se prod. Srebotnjak, Kolodvorska ulica 31. 7473

Kupim 2 metra in pol finega moškega črnega blaga za zimsko sukno. Ponudbe pod »Blago 10/7474« na upravništvo »Slov. Naroda«. 7474

Prodajalica, starejša moč, želi sedanjo službo premeniti. Lahko tudi kot voditeljica kakšne filijale. Ponudbe na upr. Slov. Nar. pod »Zanesljiva/7464«. 7464

Vino, rizing in črno dalmatinsko od 55 litrov naprej ter sadjevec in kisto vodo se razpošilja po najnižji ceni od podjetja Silva vrelec, Gnušani. Kupijo se stari zamaški. 7269

Proti jako dobremu plačilu se išče soba. takoj za solidno gospodino. Lastno perilo. Ponudbe pod »Solidna/7482« na uprav. »Slov. Naroda«. 7482

Vreče, razne velikosti in kakovosti se kupijo. Naslov pove: I. Jugoslovanski anončni in informativni zavod Bečeljak & Rožanec, Ljubljana, Francovo nabrežje 5. 7471

Sprejem železninarja (starejša moč) sarniškega uradnika. Ponudbe z navodbo plačilnega zahtevka, dosežan- tega službovanja, je vpslati na Peter Majdič, Celje. 7379

Stanovanje v Kranju, I. nadstropje, 3 sobe, predoba, kuhinja, teras s kosom vrta in pritliklami se zamenja s stanovanjem v Ljubljani z 2 — 3 sobami, kuhinjo in pritliklami. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 7485

Naprodaj je lovška puška kal. 16 in nekaj municije. Zaloška cesta št. 11. 7462

Kupi se šelak. Ponudbe na tovarno v Zg. Gamelnih nad Ljubljano. 7419

Briljante kupuje trdka F. Čuden Sin, nasproti glavne pošte v Ljubljani. 7457

Lepa mesečna soba z 1 posteljo se mirni osebi. Sp. Šiška, Planinska cesta šte. 289. 7504

Kupi se nov ali star še dobrohranjen telefonski aparat. Ponudbe z navodbo cene pod »M. R. 7422« na uprav. Slov. Naroda. 7422

Prodajam več motornih koles, tovarni tone s priklopnim vozom znamke Franc. Florjančič, Šelenbargova ulica 6. 7447

300 kron dau tistemu, knor mi preda skribo v sredini mesta prvo nadstropje prazno sobo s strogo separatnim vvhodom. Pismene ponudbe pod »K 300/7480« na upravništvo Slovenskega Naroda. 7480

Postrožnica, ki bi pospravljala pisarni, no (2 uri dnevno) dela se sprejme takoj. Plača mesečno 80 K. Odvetniška pisarna dr. Ivana Lovrenčiča v Ljubljani, nasproti hotela »Union«. 7469

Barake naprodaj! 2 baraki v velikosti 10x40 m, in ogrodje brez opaža, še nikdar postavljene, ima naprodaj g. Fr. Martinec, mest. tes. mojster, Ljubljana, Prule 8. 7443

Ekonom za dobro od 150 hektara u M. Crniču kot Požarevca potreban je. Ponude sa uverenjima sleti na adresu: Ing. Ballony i sinovi — Beograd. 7455

Slovenski odvetnik na kmetih na Sp. Stajerskem želi samostojnega konopljenta pod ugodnimi pogoji. Dopiši na uprav. »Slov. Naroda« pod »odvetnik/7487«. 7487

Službe išče paznik pri Dieslovem motorju, vajen tudi vseh električnih naprav. Cenjene ponudbe pod »elektrikar/7483« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 7483

Sotter išče službo eventualno prevzema tudi kakor drugo primerno službo. Cenjene ponudbe pod »domaćin/7484« na upravo »Slov. Naroda«. 7484

Tesarji kakor tudi več učencev se sprejme proti dobremu plačilu v trajno delo. Anton Steiner, mestni tesarški mojster, Ljubljana, Jernova ulica št. 13. 4544

Pozor! 2 izurjena kleparska pomočnika se sprejmeta takoj v trajno delo proti dobri plači. Sprejme 2 valenca poštinih staršev pri Fran Gradšariu, Rimska cesta 14. 7353

Madmlinar, za naš mlin u Crniču kod Požarevca od 4 vagona v svih sorti belog brašna i grisova — potreban je stručan nadmlinar. Stupiti može odmah. Ponude sa uverenjima sleti na adresu Ing. Ballony i sinovi Beograd. 7454

Išče se pisarniška moč za stavbno knjigovodstva in korespondence in sicer samo starejša moč s praksom. Isto tako se sprejmeta 2 hlapca h konjem, vešča tudi poljedelskih del. Vešč se izve pri Ivan Ogrinu, Grabarjevo nabrežje 8. 7301

Na prodaju mlin sa pokretnom vodenom snagom i parnom snagom sa zemljištem, za mlevenje, jednog vagona belog brašna za 24 sati i seljačke mehljave, dobro očuvan prodaje se iz slobodne ruke. Isti se nalazi u Moravskoj dolini u varoši bez konkurencije pored željezničke pruge. Za bliža obaveštenja obratiti se gdje Bošković, Kralja Milana ulica 69, Beograd. 7456

Svarilo.

Pedpisana družina Birtič svari vsakogar, ki bi trosil govoricu o njej, oziroma gospodu nadporočniku Oskar Baukovac, na podlagi katerih bi se moglo dvomiti o njih poštenju, ker bi bili sicer primorani sodnijsko nastopiti proti vsakemu, osobito pa svarimo, da prenehajo osumljene osebe z dopisovanjem anonimnih pisem.

KRANJ, dne 30. julija 1919.
Rodbina Birtič
Kranj, Kokrško predmestje 68.
Naročite si in berite

- Muhe -

kratkočasne zgodbe, spisal Blaž Pohlin Najzabavnejše berilo za samske in poročene! Cena s poštno K 450. Na roča se v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Vabillo na

občni zbor posojilnice v Cerknici, registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se vrši

v nedeljo dne 10. avgusta 1919 ob 2. uri popoldne v prostorih posojilnice v Cerknici.

DNEVNI RED:
1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca za leto 1918.
3. Potrjenje računa za leto 1918 in razdelitev čistega dobička.
4. Izvolitev načelstva, odbora, računskega pregledovalca in namestnika.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Služajnosti.

Načelstvo.

Popravila žepnih ur, zlatnine in srebrnine sprejme F. Čuden Sin nasproti glavne pošte v Ljubljani. Točna in solidna izvršitev. 5531

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov les, in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAONETTI, parna žaga za drž. kolodvorom, Ljubljana. 2048

Proda se lepa omara za obleke, stara za perilo in s pisalnim predalnikom, stojalo za knjige, otomana, stoli, pisalna miza, postelji, ogledalo, lepe slike, okviri, obzidna svetilnica, nar finih moških čevljev št. 43 i. dr. Na ogled od 1. do 4. popoldne, Cesarja Jožefa trg 10, dvorišče na desno, zadnja vrata. 7475

Žensko zdravilišče

drž. toplice Dobrna pri Celju (preje Neuhaus bei Cilli, Steiermark) vrecel izredno bogat na radiju in oglikovi kislini, Maj - oktober

Strešnik,

fino glaziran, iz la materijala, prodajam dokler traja zaloga. Cevi za kanale, plošče za tlak, podboji (banjerji) vedno v zalogi. Sprejemajo se naročila na vse druge betonske izdelke in popravila. Betonska tvornica Jos. Cihlač, Ljubljana, Dunajska c.

Josip Jug

stavbni in pohištvni : pleskar in ličar : Rimska cesta št. 16. naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom.

Izvršitev točna. Zmerno cene. Za vsa izvršena dela jamčim dve leti

Dr. Milan Dan Orelly

advokat

Beograd, Knekinje Ljubice 2
Korespondenca v srbskem, hrvatskem, nemškem in madžarskem jeziku. 6813

Jajca

sveža, kupi v vsaki množini in prosil za ponudbo eksportna trgovina 7342

Ed. Suppanz v Pristovi.

Knjigoveznica

M. Lovce nasl. F. Lerch v Radovljici javlja tem potom, da sprema zopet vsa v to stroko spadajoča dela ter se slav. občinstvu priporoča. 7468

Raspošiljam lepa bukova

drva

žagana, cepljena in metrska, franko na dom. Cene nizke, dobava točna. Srebotnjak, Kolodvorska ul. 31. 7062

Angloška čudotvorna MAST
bladi, čisti, mehki, trvajoči tekoči mazivi, prepreči zastajanje trti in operacije. Vpsolija samo proti predplačilu franko K 8.80 za 1 dozo tvornica Thierry-ja v Beogradu in glav. zaloga v Ljubljani
Ljani lekarna R. Sušnik, Marijin trg 5
in vse druge lekarnice.

Srpskom Brodarskom društvu u Beogradu potrebna su dva poddirektora, od kojih jedan mora biti naročito spreman za saobraćajnu službu. Koji žele, da se oviz položaju prime neka podnesu svoje prijave dokumenta i svoje uslove društva najdalje do kraja avgusta ove godine. 7399

Janko Kos
Mici Kos roj. Šifrer
poročena 30. julija 1919.
Ljubljana Zagorje.

Davorin Čander
učitelj
Julka Čander roj. Pintar
poročena
Hrastnik v juliju 1919

Zobni atelje
Franjo Radovan
v Sp. Šiški zaprt do 25. avgusta.

3000 K nagrade

onemu, ki mi preskribo moderno stanovanje, obstoječe od 3—6 sob, če mogoče v kaki vili v bližini mesta, za čimprej. Ponudbe pod »Moderno stanovanje/7413« na uprav. Slovenskega Naroda.

F. M. Schmitt,

Ljubljana, Pred škofijo št. 2.

naznanja p. n. odjemalcem, da bode trgovina radi dopusta osebja do 10. avgusta zaprta. 7476

Silva Orehek

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša nadvse ljubljena, nepozabljena hčerka iziroma sestra

danes ob 4. uri popoldan v 17. letu svoje dobe, previdne s sv. zakramenti, po dolgotrajni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabljene se bo vršil v petek, dne 1. avgusta ob 1/20 uri dopoldne iz hiše žalosti Guncelje. št. 18. na farno pokopališče v St. Vidu nad Ljubljano.

Sv. posmrtni maše se bodo služile v raznih cerkvah. Ljubljana, dne 30. julija 1919.

Žalujoči ostali.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 15.000.000.- kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 4.000.000.- kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.
Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju
Kupuje in prodaje vse vrste vednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne KREDITE

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana.
Delniška glavnica: K 30,000.000. Rezerve: okrog K 10,000.000.—.

SPREJEMA: Vloge na knjižico
 Vloge na tekoči in žiro računa proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPEJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Centrala:
 Trst.
Podružnice:
 Dubrovnik | Opuzen
 Dunaj | Split
 Kotor | Šibenik
 Metković | Zadar
 Ekspozitura Kranj.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.
IZDAJA: Ceke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.
DAJE TRGOVSKE KREDITE pod najugodnejšimi pogoji.
DAJE PREDUJME: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.
PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA. **Telefon št. 257.**

Kupujem staro lito železo

vsako množino. Ponudbe pod šifro: „Lito železo/7362“ na upravnishvo Slovenskega Naroda. 7362

Generalna reprezentanca za kraljestvo SHS
 za baterije, žarnice, elektrotehniko

Jzdelki svetovnih angleških in slovanskih tvrdk.
Janko Pogačar, Ljubljana.
 Skladišča, pisarne in razstavljalni lokal
Mestni trg 25.

Največja slovenska hranilnica!
Mestna hranilnica ljubljanska
LIUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1918 vlog K 80000.000.—
 rezervnega zaklada „ 2500.000.—
 Sprejema vloge vsak delavnik.

Hranilnica je pupilarno varna. 159
 Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnike.
 Dovoljuje posojila na zemljišča in posloplja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga.
 V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.

Prodajalnica „PEKO“ čevljev

v Ljubljani, na Bregu 20,
 ostane vsled dopusta nastavljenec od 4. do 13. avgusta
 zaprta.

Vsem tvrdkam, ki imajo oddati

: zastopstva :

se priporoča
Viktor Omersa, agentura in komis. trgovina Kranj.

Lurion | **Salvator**
 Vosek za | loščilo za čevlje
 Vsake množino | vsake količine in vsake količine 7271

se dobiva po najnižjih dnevnih cenah

„Slavia“ tvornica kem. proizvoda d. d.
ZAGREB, Ilica 73 (privremena poslovnica).

Parni kotel ca 30 HP, tovorni avto

v najboljšem stanu se kupi. Cenjene ponudbe z opisom in ceno na **PODVINEC ALEKS**, tovarna usnja, Radeče pri Zidanem mostu. 7390

Krasno posestvo

se proda v Slavoniji, obstoječe iz dveh hiš, pet gospodarskih poslopij, vse zelo masivno zidano in 50 oralov (johov) zelo rodovitnih njiv in travnikov. V hiši se nahaja trgovina in gostilna, tovarna za izdelovanje sodavice in žganjekuh. Nudi se torej zelo ugodna prilika za podjetnega trgovca ali za tistega, ki hoče plodonosno denar naložiti. Naslov pove upravnishvo Slov. Naroda. 7481

Mestni magistrat Maribor.

Razpis.

Na dekliškem mestnem zavodu „Vesna“ v Mariboru in sicer na oddelku „kuhinjska in gospodinjska šola“ se razpisujejo sledeča učna mesta:

- za dve učiteljici kuhanja
- za dve učiteljici za belo šivanje
- za dve učiteljici za obleke.

Kolekovane prošnje, opremljene s spričevali in dokazili o sedanjem službovanju, domovinskim listom in zdravniškim spričevalom ter z navedbo mezdniht zahtevkov je poslati **najkasneje do 10. avgusta t. l.** na naslov: Kuratorij mestnega dekliškega zavoda „Vesna“ v Mariboru (mestni magistrat).

Prednost imajo učiteljice, ki so zmožne srbo - hrvaščine, italijanščine ali francoščine oziroma ki bi tudi podučevale klavir.

Maribor, dne 27. julija 1919.

Vladni komisar:
dr. Pfeifer, s. r.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Poziv k upisovanju novih delnic.

Redni občni zbor je dne 5. maja t. l. zaključil na temelju dovoljenja deželne vlade, da zviša delniško glavnico

od K 15,000.000.— na K 20,000.000.—

z izdajo

12.500 novih delnic v nom. znesku K 5,000.000.—

in je pooblastil upravni svet, da določi po svojem prevdanku rok in način izdaje novih delnic.

Upravni svet je na podlagi tega pooblastila sklenil, razpisati subskripcijo pod sledečimi pogoji:

- Upisovanje se vrši od **1. do 31. avgusta t. l.**
 - pri **Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani** in njenih podružnicah v **Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru;**
 - pri **Živnostenski banki v Pragi** in vseh njenih podružnicah;
 - pri **Hrvatski trgovski banki v Zagrebu** in njeni podružnici v **Osijeku;**
 - pri **Hrvatski zemaljski banki v Osijeku** in vseh njenih podružnicah.
- Od 12.500 novih delnic à K 400.— nom. v skupnem znesku K 5,000.000.— se prepusti dosedanjim delničarjem **9.375** komadov in sicer v razmerju na **4 stare 1 novo po K 650.—**, plačljivih na enkrat najpozneje do 31. avgusta t. l., več 5% obresti od nom. K 400.— od 30. junija 1919 do dne plačila. Ostalih **3.125** delnic se ponudi drugim reflektantom po K **800.—** za komad, več 5% tekoče obresti od nom. zneska K 400.— od 30. junija 1919 do dne plačila, proti takojšnjemu plačilu.
- Nove delnice bodo opremljene s kuponom za II. semester 1919 in bodo deležne polovice čistega dobička za l. 1919.
- Pri upisovanju se morajo predložiti v navedenem roku plašči starih delnic subskripcijskim mestom v svrhu označbe, da je pravica do opcije izvršena, dočim imajo imetniki delnic iz zadnje emisije, katerih oddaja vsled tehničnih zaprek še ni bila mogoča, pravico do opcije v določenem subskripcijskem roku na podlagi tozadevnih pismenih priglasnic in začasnih potrdil o plačanih delnicah.
- Azijski kurzni dobiček od novih delnic se po odbitku stroškov in kolekovne pristojbine uporabi za azijski rezervni fond banke.
- Proti vrnitvi začasnih potrdil se bodo nove delnice tekom meseca januarja 1920 izročile subskribentom.
- Reparticijo delnic za nedelničarje si pridržuje upravni svet, toda v prvi vrsti se bodo upoštevali oni subskribenti, katerim pri zadnji emisiji ni bilo mogoče dodeliti polnega števila upisanih delnic.

Ljubljana, 21. julija 1919.

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke.